

BUDAPESTI NAPLÓ

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
József-körút 18.

Főszerkesztő: VÉSZI JÓZSEF.
Felelős szerkesztő: BRAUN SÁNDOR.
Kiadja: A SZERKESZTŐSÉG.

Égész évre 14 frt, 1/2 évre 7 frt, 1/4 évre 3 frt 50 kr,
egy hónapra 1 frt 20 kr.
Egyes szám Budapesten 4 kr., vidéken 5 kr.

A sziv Kolumbusai.

Budapest, november 3.

(L) Miért érdeklődnek az emberek oly türelmetlen kíváncsisággal Ferenc Ferdinánd házassága iránt? Talán mert abba belejátszik a politika, a közjog és még egy sor hasonló dolog? Szó sincs róla. Mert akkor nem fordulnának ugyanilyen érdeklődéssel Stefánia özvegy trónörökösné házassága felé s nem keltett volna akkora szenzációt a király unokájának Seefried báróval kötött frigye, sem Orth János házassága. Mindezekbe a poétikus, szivben termelt frigyekbe semmi politikai mozzanatot sem lehetett belemagyarázni, azok égben kötött házasságok voltak, amelyek a földön boldogságot hoztak egy emberpárnak, örömteljes szimpátiát keltek sok millió emberben és csak az udvari formaságok megcsontosodott képviselőinek okoztak fejfájást.

Az emberek ösztönszerűen azt érzik ki az ilyenfajta s most egyre sürűbben ismétlődő udvari eseményekből, hogy azoknak végső oka mélyen emberi és diadalt jelent. Bizonyos tekintetben a középkor végét jelenti olyan régiókban, amelyek megtartották máig a középkort, mint mumifikáló, enyészettől óvó halzsámot. A konvenció-házasság végig vonult az egész középkoron, néhol máig is: országok sorsa függött sokszor atól, vajjon egy-egy kancellár ravasz fondorlattal, tapasztalt éleslátással tudott-e egy királyi herceg számára politikai értékű menyasszonyt szerezni. Mi több: elég hosszú idő-ig divatozott a *per procuram* házasság: egyszerű leszámítolás pontos kereskedelmi törvények szerint lebonyolítva. Minő embertelen divát volt ez! A józan demokrácia kipusztítva már minden rendből, csak ott maradt meg

továbbra is szokásnak, ahol a rendek végződnek.

Mennyi szivet tört össze, mennyi eszményt alázott meg ez a vásár! S milyen soká kellett várni, hogy az emberi érzés azokon a helyeken is visszanyerje mindenható jogait, amely helyek különben a sziv művészetének, az érzések teremtő munkásságának pátronusaiul tekintették magukat. Volt eset, amikor valóságos hősiség kellett e vén bástyák megrohanásához és valóságos mártírrium követte a merész vállalkozást. Ezek a szivnek hősei voltak, uttörők, akik a trónok jogára és az ország almája mellé még egy szimbolikus kincset helyeztek: a szivet. Ők a sziv Kolumbusai, akik viharos tengerre mertek szállani, hogy azon megütközzenek az előítéletek hatalmas páncélos flottájával. Vesszettek és elpusztultak sokáig. Most győzedelmeskednek. Főlemelkedtek a tiszta emberség soraiba, ahol az értéket az érzések ösztintese és ereje határozza meg.

Talán fölfedezik majd ebben a demokrácia diadalát. Mi nem hiszünk, hogy ott, ahol tisztán az érzés beszél, valamely doktrina lelkesíthet a cselekvésre. Senki sem köt házassági frigyét demokrata indulatból. Valamely megmérlegelhetlen erő hajtja a fejedelmi koronát a kevesebb águ címhez. Ha ezt valaki demokratikus színezetű ösztönnek nevezi, ám fogadjuk el. Mindenesetre érezzük, hogy ez itt az ideális erejű ösztönök fényes és felséges játéka, amely könnyedén fölülemel a nagyszívű embereket minden okosan kikombinált intézmény, doktrina, házi-szabály, törvény fölé. Teljes emberekké lesznek általa, sem többek, sem kevesebbek. Függetlenek és egyenlőek, akik elérkeztek az önrendelkezés nagyszerű vívmányához. Szeretjük őket, mint tiszta és erős embere-

ket. Küzdelmük más formában ugyanaz, ami a társadalomjavítóké, a szabadságharcosoké, a jótékony apostolaié, a humanizmusért küzdőké. Kérdjük-e, hogy mi vitte őket ebbe a küzdelembe? Mérlegeljük-e, hogy a szerelem ereje verteze fel őket? Minek ezeket a differenciált okokat keresgélni, amidőn tudjuk, hogy minden nagy kezdeményezés, minden előítéletrombolás, minden szabadságvágy az érzésnek forrásából fakad. A legokosabb gondolatlor sem bírta az embereket termékeny tettek. Az okos gondolatlorok csak árnyékai a tetteknek, ezeknek nyomában sántikálnak és meddők, mert absztrakciók. Csak az érzés forrásából fakad áldás az emberiségre. Aminek a sziv a provenienciája, az születésénél fogva szent, még ha az értelem bünt is tudna benne fölfedezni. Aki sokat szeretett, annak meg van bocsátva, — mondta Jézus. Akinek nagy a szive és hatalmasak az érzései, az nagy ember.

Nem a szisztematikus demokrácia diadalát látjuk mi abban, hogy szokás és háziszabály ellenére nem fedelmi vér felé hajlik valamely uralkodócsalád tagjának a szive. E külsőségek megett mélyebb emberi ösztönt látunk munkálkodni, ösztönt, amely hatásai demokratizálni képes. A Habsburgokról szóló régi mondas, hogy házasságaik által lettek szerencsések, megmarad régi érvényében. Csak a formáját kell az érzés jegyében felcserélni. Akkor megérjük, hogy lesznek boldog királyok is és annyira liberálisoknak szabad lennünk, hogy boldogságot kívánunk minden embernek, még ha fejedelemnek született is.

A sziv e Kolumbusainak megvan az a nagy érdemük, hogy képesek voltak magukban fölfedezni az embert. Nehéz egy földadat, a legnagyobb bölcs mondotta a legnehezebb-

T Á R C A.

A menyem!

(Première a Nemzeti Színházban.)

— A Budapesti Napló eredeti tárcája. —

Írta: Ábrányi Emil.

Csak egy ember volt a világjertetés óta, aki nem mondott anyósveceet —: *Ádám!*

Ádám volt az első ember és az első embernek nem volt anyósa. Ádámnak csak apósa volt: az agyagból dolgozó szép öreg Isten, akit viszont a Mózes fantáziája teremtett.

A paradicsomban nem volt anyós. Annál esodálatosabb, hogy az első emberpárt mégis kikergették belőle! Vagy talán, ha jobban kutatjuk, megtaláljuk ott az első anyóst is. Hol? Hát... hát — a kigyó személyében! (Hogy én is szaporítsam egyvel a rossz anyósvecek számát.)

Annyi bizonyos, hogy az emberség története anyós nélkül kezdődött az ősidők homályában. Annál hatalmasabban felszaporodtak később és kegyetlen kárpótlást vettek maguknak azért a mulasztásért, hogy nem vehettek részt a világteremtés premiéré-jén.

De bármennyire felszaporodtak később az anyósok: veszedelemmé voltaképpen mégis csak akkor váltak, a mikor az irodalom kezdte feldolgozni őket. És ez az időpont — tájda'om — éppen a mi századunkra esik.

Azelőtt az anyósokat csak bizalmas körben szidták és viceáltak. A rossz viceek benn maradtak a familiában. Nézzük végig az egész ó-kor klasszikus irodalmát. *Arisztofanesz* kigunyolt mindent: darabjaiban összehordott felhőt, madarat, békát, darazsat, koboldot; de az anyósokról egy betűt sem találok nála. *Epikarmosznál* szintén

is neresen az anyós, mint vigjátéki alak; és nem irt róluk se *Antifanesz*, se *Alexis*, se *Menander*, az Epikúr barátja, aki a cselekvényt éppen annyi szellemmel tudta szólni, fonní, bonyolítani, mint most a franciák. A római komédia-íróknál is hiába kutatjuk az anyóst. *Persius Flaccusnál* és *Petronius Arbiternél* nem akadunk nyomokra. *Plautus* és *Terencius* mindent kiviceáltak, amit Rómában és Róma környékén neveltségnek találtak, de anyós-viceeket nem fedezünk föl a római komédia mestereinél. — Nézzük *Shakespeare*t, aki harminchat szindarabot irt és ezekben a darabokban mindent feldolgozott, ami emberi jellemvonás, a magasztostól az aljasig, a fenségestől a neveltségig: *Shakespeare*-nél, akiről azt mondják, hogy Isten után legtöbbet alkotott, az anyós nem fordul elő se tragikai, se komikai alakban. Hát *Molière*, akiben a komédia zsenije mindennél fényesebben tündökölt: irt-e az anyósokról? Nem irt. Jellemezte a fővényt, a képmutatót, a fölszarvazott pipogya-férjet, a hiu vadpoétát, a tudákos nőt, a sarlatán doktort, a féltékeny öreg szerelmet, a buta nyárspolgárt, de az anyósoknak még tíz soros epizód-szerepet sem juttatott komikus alakjai közt.

Az anyós egyenesen a mi századunk kreatúrája. *Scribenél* jelenik meg először és onnan átszármazik a németekhez, akik valóságos orgiát csinálnak vele. Nemesek a szinpadjaikon kultiválják, hanem az élclapjaikban is. A német humor innen kezdve az anyósok elmői táplálják. Ha valaki statisztikát csinálna: kisélné, hogy a legtöbb (és a legrosszabb) anyósvece Németországból zuhant az emberség nyakára. A magyar szinpadot *Szigligeti* gazdagította az első anyóssal. De a *Mama* legalább olyan anyós, aki alapján véve kedves asszony; aki ezt a típust nem teszi tulajdonosán kiállhatatlanná.

Nem kutatom, mi az oka annak, hogy az irodalom teljesen ignorálta több ezer éven ke-

resztül az anyóst; hogy a legkitünőbb, leginvenciósabb vigjátékírók mindenféle komikumot kihasználtak, kivéve az anyóskomikumot. Nem kutatom az okát, hogy az anyósok, akik — a teremtés legelső nyugodalmis hónapjait leszámítva — mindig voltak nagy számmal a föld keresé- gén: miért maradtak olyan sokáig földolgozatlanul az irodalomban és miért jelentek meg szinte ijesztő számmal éppen a mi századunk levegőjében, mint a komma-bacillusok? Nem kutatom, vajjon ennek az oka abban keresendő-e, hogy a korábbi — egészen barbár és félbarbár — időkben az asszonynak teljesen alárendelt szerepe volt a világon és szavának nem volt semmi sulya az abszolút hatalommal uralkodó apai tekintély mellett, míg a mi századunk nemesebb, méltányosabb felfogása joghöz, hatáskörhöz, tekintélyhez segítette az asszonyt? Nem mutatok rá arra a jelenségre, hogy az anyós-kultusz lépést tart a nőemancipáció fejlődésével; hogy az anyós akkor kezd uralkodni a szinpadon, amikor az asszony az életben is uralkodó befolyásra vergődik. Nem kutatom mindezt, csak konstátálom a tényt; konstátálom, hogy ez így van; s ezek után áttérek a Nemzeti Színház mai premiéréjére; áttérek *Fabrice Carré* és *Paul Bilhaud* kettősben irt darabjára.

A *Menyem* írói nem elsőrangú pszichológusok, de igazi jökevény franciák és itt-ott szellemes megfigyelők. Észrevették, hogy vannak az életben emberek, akik nemcsak önmagukat szeretik legjobban, de másoktól is megkivánják, hogy legjobban őket szeressék. Az ilyenek szemében mindenki rivális, aki valamit elvon ebből a szeretetből; akivel osztozniok kell a nekik járó vonzalomban. A riválisból könnyen lehet gyűlölt vetélytárs, ha az illetők észreveszik, hogy nemcsak osztozniok kell a szeretetben, de másoknak talán még nagyobb rész jut abból, mint nekik;

nek. Bizonyos értelemben véve zseniknek mondhatjuk azokat a férfiakat és nőket, akik készek kiállani, ha kell, a mártírságot is, de mindenesetre készek mindent feláldozni azért, hogy a bennük halkan megszólamló érzés feltétlenül jogához jusson. Az ő falanxuk, amely éppen a mi napjainkban erősen gyarapodik számban és jelentőségben, azt hitheteli el velünk, hogy általános szimptomával van dolgunk és hogy nagy átalakulásokra lehetünk elkészülve. Szabad illeszgetni és talán mégsem egészen teljesülhetetlen álom az. Jelenti pedig, hogy az embereknek sikerült végre bevenni a legutolsó bástyagyűrűt is, amelynek tövis-sáncai mögött még mindig tetszhalottan fekszik mindnyájunk Töviskéje: a szív. Mihelyt onnan kiszabadítják ama Kolombusok, szabad lesz az emberiség utolsó fogva tartott rendje: a fejedelmeké is. És szabaddá kell tenni őket is, a mindent egyformán ölelő emberi szeretet nevében.

BELFÖLD.

Nyitrai kereskedelmi miniszternél. Hegedűs Sándor kereskedelemügyi miniszternél a nyitrai kereskedők társulatának küldöttsége tisztelgett ma. Miután dr. Janits Imre országgyűlési képviselő bemutatta a miniszternek a küldöttség tagjait, *Boschorn* Vilmos, a nyitrai kereskedők társulatának elnöke előadta a társulat kérelmét, amely Nyitra városának jelenlegi kedvezőtlen közgazdasági állapotára való tekintettel a vasúti árudi szabás aránytalanságainak mielőbbi megszüntetésére irányult. E célból kívánatosnak jelezte a küldöttség a lipótvár—üzegi vasút államosítását, és kérte a minisztert, hogy addig is Nyitra vasúti állomás részére kedvezményes díjszabás engedélyeztetessék. Végül a szónok e tárgyban tüzetes emlékiratot nyújtott át a miniszternek.

Hegedűs Sándor kereskedelemügyi miniszter szíves hangon válaszolt.

Mindenekelőtt utalt arra, hogy nagy súlyt helyez Nyitra város fejlődésének biztosítására úgy közgazdasági, mint kulturális és nem-cél szempontból, és így a legnagyobb figyelmére foja méltatni a kérelmet, sőt azt hiszi, hogy egyik-másik bajon nem messze jövőben szüntetni is lehet. A forgalom általános fejlődését és különösen a szomszédos, ausztriai tartományokkal szemben való alakulását teljesen más irányba terelni nem lehet, de lehet bizonyos enyhítéseket, bizonyos javításokat végezni, különösen a díjszabási politika területén. Fontosnak tartja e részben az érsekújvár—surányi vonal kiépítését, amelyre, meglévő a törvényhozási felhatalmazás, úgy hiszi, tavasszal a vonal építéséhez hozzá is fognak. Ezzel kapcsolatosan vizsgálódása tárgyává fogja tenni,

ha az illetőkben ezenfölül még erősen ki van fejlődve a parancsoló természet, a kicsinyes malicia, az ingerlékenység és a hiúság; ha az illetők egyszóval olyan emberek, akik egyuttal — anyósok.

Közvetlen tapasztalásból — hál' Istennek — nem ismerem az asszonyoknak ezt a fajtáját, de jó barátaimnál és a széles, nagy idegen világban láttam egy párat ebből a spéciéből. Éppen ezért hiszek abban az alakban, akit a francia szerzők bemutatnak és *Leverdiernét* nem tartom lehetetlen szörnyszülöttnek, bár elismerem, hogy van a rajzban sok tulság és karrikatura.

Leverdierné egyetlen fia, Pál, a maga izlését követte, amikor megházasodott. Elvett egy szép párisi leányt, akinek van élénk szelleme s aki tökéletes sikkelt öltözködik. Leverdierné mama vidéki leányzót szánt a fiának, olyan kisasszonyt, aki nem nagyon okos, aki feltétlenül engedelmese, aki nem öltözik modern izléssel s aki nem sokkal csinosabb, mint ő maga. Mert Leverdierné hű öreg asszony; s azontúl pedans, kicsinyes, uralomravágó és önhitt, aki csalhatatlannak tartja magát. Ezt a házasságot ab ovo maga ellen intézett lázadásnak, sértésnek minősíti.

Leverdierné eddig a fián és a férjén zsarnokoskodott. Most a menyén is zsarnokoskodni akar, de a fiatal asszony nem rendeli magát föltétlenül alá. Bár az anyós házában lakik, Párisban, ahova vidékről költöztek, amikor az öreg Leverdier papát bevásárolták a képviselőházba és Pált helyettes államügyészszé nevezték ki: lakosztályát a maga izlése szerint rendezte be. Nála minden butor, minden karosszék más helyen áll, mint az öreg Leverdiernénél és felségesen komikus az jelenet, amikor Leverdierné — megfelelően arról, hogy menyénél a butorok más helyen állanak — készülő lenni a pádimentumra. Ha föl nem fogják, egész hosszán hanyatt vágódik. A község majd megpukkadt nevetésben. Az is igaz, hogy *Rákosi* Szidi nagyszerű mo' lulatot tett az üres leülésre.

hogy az általános forgalmi politika keretében. — mert ezt úgy az országos forgalom, mint különösen a nemzetközi összeköttetések szempontjából bolygatni nem szabad, — mennyre lehet, a forgalomnak bizonyos mérvű decentralizációjával a vidéki emporiumok fejlesztése minden esetre fontos feladatának is eleget tenni. Általában az a meggyőződése, hogy a küldöttség helyes uton jár; és a küldöttség tagjai is meg lehetnek győződve arról, hogy amire az eszközei megvannak, azt lehetőleg már most meg fogja tenni, de mindenesetre a jövőben is, mielőtt kedvező pillanat kínálkozik, fel fogja azt használni a bajok orvoslására. Arra kéri a küldöttséget, hogy e kérdésben jövőre is konkrét előterjesztésekkel egész bizalommal forduljon hozzá.

A küldöttség lelkes éljenzéssel fogadta a miniszter választát, aki azután hosszabban elbeszélgette a küldöttség tagjaival s végül dr. Janits Imre orsz. képviselő kérésére kilátásba helyezte, hogy tavaszra, ha csak lehet, meg fogja látogatni Nyitra vidékét.

A fedezetlen gabona-határidő üzet. Ahhoz az ádáz küzdelemhez, amely az agráriusok és merkantilisták közt folyik a határidőüzet fenntartása avagy megszüntetése tárgyában, nagy alapossággal és okosan szól hozzá dr. *Takácsy* Sándor országgyűlési képviselő a fenti címet viselő röpiratában. A röpirat abból az ötletből íródott, hogy az aradi *Gazdasági Egyesület* november hó folyamán agrár-értekezletet rendez, amelyen gróf *Károlyi* Sándor értekezik a szövetségi ügyekről, gróf *Zselenszky* Róbert pedig előadást tart a *fedezetlen gabona-határidő üzetről*. A röpirat, amely a helyes középutat követi, nem itéli halálra a határidő-üzetet, bár elismeri annak káros hatását a gabonárárnak normális, a kereslet és kínálat szerint való alakulására. És nem követi különösen azt a szélső agrárius irányzatot, amely *perre* utal mondván a határidő-üzetre, követeli, hogy törvény útján tiltsák el a fedezetlen határidő-üzetet. Dr. *Takácsy* Sándor azonban nem elégszik meg a különböző felfogások érveinek egymás mellé állításával, hanem egy eszmét vet fel, amely hivatva van a fedezetlen határidő-üzetet lehetőleg korlátozni, a nélkül, hogy a reális tendenciájú határidő-üzet mozgékonyaságát érintené. E végül a tőzsdéi szabályokba új szakaszt kíván iktatni, amely így hangzik:

A gabonát határidőre vevő részére is megadatik azon jog, melylyel az eladó már eddig is bír, hogy tetszése szerint a határidő akár első napján is a kötött üzetet felmondja, vagyis amint eddig is az eladó jogosítva volt az első felmondási naptól számított 5 nap alatt az átvevő vagy a lebonyolított követelni, úgy jogosítva van a vevő is akár az első felmondási naptól számított 5 nap alatt a szállítást követelni, vagy magát az eladó terhére fedezni.

Ezzel elérhető volna, hogy a határidőüzet árfolyamai közelebb hozhatnák az effektív-üzet árához. Másrésről pedig lehetetlenné válnék, hogy a szállítható és átvehető gabonamennyiségnek *tíz-huszszoros* forgalomba hozassák s hogy ez óriási meny-

Leverdierné először talán csak irigykedett Mártára, de az irigységből fokozott gyűlölet vált, még pedig *mértéktelen* gyűlölet — és ezt a gyűlöletet már sokallom, mert nem tudom összeegyeztetni a komikummal, a vigjáték természetével.

Ez az engesztelhetetlen gyűlöletesség valami kellemetlen vonást ad a darabnak és kesernyés utóíz hagy az ember szájában.

Az, hogy Márta párisi vér, hogy modern asszony, hogy szép asszony, hogy szellemes, jóízű asszony: lehet bosszantó az anyósra nézve, aki kevésbé fiatal, kevésbé szép, nagyon elmaradt izlésű és nagyon kicsinyes vidéki asszonyság; lehet ok egy oktalán és örökké bizsergő antipathia; lehet ok arra, hogy az anyós pikáns, gunyos legyen a menyével; de arra nem lehet ok, hogy kompromittálódjon módon ellenőriztesse a szobaleányával (a menyé szobaleányával, aki hirt hoz neki Márta minden lépéséről), hogy nyilvános botrányokat csináljon meghívott vendégek jelenlétében, hogy *házaságtöréssel* vádolja először egy idegen asszonyt (Lodoiszka grófnő), majd a tulajdon férjét. Igaz, hogy ezek az agyarkodások komikus felsülésre vezetnek, de az agyarkodás maga odózus és tulmegy a megengedett határon. Ez a gyűlölködés sok. Nagyon nehéz egy könnyű keretű komédiának. Így gyűlölni nem szabad még egy anyósnak sem; legkevésbé pedig egy vigjátéki személynek. Leverdierné nemesak anyósa a menyének, hanem egyuttal édes anyja az egyetlen fiának, akinek a boldogságot félteli, a becsületét respektálni köteles, ha csak nem végképpen ostoba és gonosz. De ha valaki ilyen, akkor a tettei már nem mulatságosak, mert egy maniakus beszámíthatatlanság bélyegét viselik magukon; akkor az ilyen anyós már nem a kritikus, hanem az elmebetegség megfigyelésére tartozik.

Leverdierné ki nem állhatja a menyét, aki szép, kedves és ártatlan asszony, de annál jobban kegyel egy tisztességtelen kalandornak, aki övének és lengyel grófnőnek adja ki magát,

nyiségre vonatkozó üzet lebonyolítása rövid pár napra szorítottassék. Megtoldja végül még javaslatát avval, hogy külföldi gabonát csak olyan kötvény alapján lehessen szállítani, amelyben az *kifejezetten* meg van engedve. E módzatok által láta elérhetőnek a röpirat azt az általánosan óhajtott célt, hogy a tőzsdéről a *papir-gabonában* dolgozó és kizárólag felelőtlen határidő-üzetet foglalkozó elemek kiszoruljanak, ami a reális határidő-üzetnek s a szolid kereskedelmeknek válnék előnyére.

Mosakodó szerezcsen.

Budapest, november 3.

Fülek honvéd-ezredes urvédekezik. A magyar sajtó támadásaira *osztrák* lapban válaszol. A magyar királyi honvéd-ezredes urat ez a kicsiny dolog is jellemzi. Levele így szól:

Tisztelt szerkesztőség!

A városházán október hó 31-ikén tartott banket alkalmával én egyes lapok közlése szerint a pohárköszöntőben mint a magyar királyi honvédség képviselője beszéltem volna. Ambár felköszöntőmet rögtönözve mondtam el, mégis jól emlékezem, hogy a következő szavakkal kezdtem el felköszöntőmet: Mint jelenlevő, de nem mint a magyar királyi honvédség képviselője stb. Tehát éppen ellenkezőjét mondtam, de a nagy zajban, amely a pohárköszöntőm elején uralkodott és tekintettel 700 személy jelenlétére, felfogható az, hogy a „*de nem*” nem volt hallható, miáltal felköszöntőm értelme félremagyarázatott. Midőn felkérem, hogy jelen soraimat b. lapjába felvenni méltóztassék, maradtam kiváló tisztelettel

Bécs, november 2.

Fülek ezredes.

Amint látni méltóztatik, az ezredes úrtól távol van a megbánás, amely mégis adna némi elégtételt a méltán felindult magyar közvéleménynek. *Fülek* ur kényelmesebben vél a csavárból kijuthatni: a tagadásnak nem szokatlan eszközével él. Kijelentjük, hogy nyilatkozata semmit sem változtat a dolgán. Ha *Fülek* ur *polgári* ruhában szóval föl, akkor is büntetés érdemel ugyan, legfeljebb enyhébb beszámítás alá veszik eselekvését. De *Fülek* ur nem mint polgárember ment oda, hanem a magyar királyi honvédtisztek egyenruhájában. Mi joga vitte ezt az egyenruhát oda, ahol a magyar nemzetnek piszkos-szajú gyalogját ünnepelték? Az a védekezése is otromba, amely szerint beszédét annak a hangsúlyozásán kezdte, hogy *nem* mint a magyar királyi honvédség képviselője szólal fel. Az ilyen negatív megkülönböztetésnek semmi értelme sin-

Ezt a Lodoiszka grófnőt szeretné feleségül a fiának és rajta van, hogy elválassza Pált Mártától, de Lodoiszka grófnő révén egy rendkívül nevetéses és teljesen megsemmisítő katasztrófa éri.

Lodoiszka grófnő félig hangosan megigéri Honorénak, Leverdier képviselő magántikárának, akinek a naivitásánál csak a levélbélyeg-gyűjteménye nagyobb, hogy másnap délután öt óraker elmegy a lakására, a — *levélbélyeg-gyűjtemény* megtekintésére. Ezt a bizalmas közlést meghallja Malescot, Márta nagybátyja és mint érdekes dolgot azonnal elmondja Mártának, aki Lodoiszka grófnő perfiditását régen ismeri és régen vágyik arra, hogy leleplezze a családba tolokodó asszonyt, az anyós kedvence. Az alkalom itt van. Egy csapással két legyet akar ütni. Lerántja Lodoiszka grófnő álarcait és megszegeníti az anyóst: ha lássa, ki az a nő, akit nálánál többre becsül s akit a fiának feleségül szánt!

Levelet ír Honorénak, jelzi a randevu idejét és a nyitott levelet az asztalon hagyja, hogy a kémkedő szobaleány kezébe kerüljön. A kis szobacicus persze elolvassa asszonyának a koholt jevelét és siet a jó ujsággal az első emeleten lakó anyóshoz. Az anyós triumfál. Végre megszepi a menyét és régi vágya teljesül. Botrány lesz. Pál elváltik Mártától és feleségül veszi Lodoiszka grófnőt, az asszonyok ideálját! A nagy eseményt Pállal is tudatja és azt akarja, hogy együtt menjenek Honoréhoz és együtt kapják rajta Mártát a házasságtörésben. De Pál bizik a feleségében és marad. Leverdierné egyedül rohan el Leverdier papa dolgozó szobájából, amikor a randevu órája út.

Alig száguldott ki a szobából Leverdierné, jön Márta és boldogan csokolja meg a férjét, akinek a bizalmát nem tudta megmérgezni az anyós méltatlan gyanuja. Márta után jön a naiv magántikár, — és Márta részéről a csodálkozás nagy. Ha Honoré itt van: kivel tart randevut a szép lengyel grófnő Honoré lakásán? Nincs sok idő tőprekenni a reitélyen, mert a következő pillanat-

esen. Aki mint magánember beszél, nem hangsúlyozza, hogy távol áll tőle a más minőségben való felszólalás. Már maga az a tény, hogy Füleket ur honvédtiszti ruhában jelent meg, kizárja a pohárköszöntő újabb variánsának valószínűségét. Mind-ezeknél fogva Füleket urnak lakolnia kell. Meg kell tanulnia neki is, másoknak is, hogy a honvédtiszti egyenruha nem arra való, hogy ornamentumként szolgáljon az olyan ünnepeknél, amely a magyar nemzetnek egyik legszemtelenebb ócsárlóját magasztalja.

Hogy Füleket ur viselkedése nem fog megtorlatlanul maradni, arra nézve kedvező előjelnek tekinthetjük a következő igen figyelemre-méltó esetet, amelyben a mi daliás honvédmíniszterünk, báró Fejérváry Géza amúgy huszárosan vágott oda egy erőlyes visszautasítást a Lueger Károly névre hallgató bécsi demagógvezér szeme közé.

Tavaly történt. Bécs városa nagyban készült a császárbürokrácia ünnepségeire. Többek közt nagy céllétszámú ünnepet is rendeztek, amelynek rendezőbizottságába Lueger urat is fölvetették. Az ünnepség intézői a rendezők lajstromát elküldték báró Fejérváry Gézának is s arról értesítették, hogy ő is tagja a rendezőbizottságnak. A magyar miniszter végignézte a névsort s aztán visszautasító levelet intézett a bizottsághoz. Megírta, hogy legnagyobb sajnálatára nincs abban a helyzetben, hogy e tisztséget elfogadjon, mert Lueger ur is tagja a bizottságnak. Mint magyar miniszter nem lehet együtt olyan emberrel, aki Magyarországot minden alkalommal lepiszkolja. Különösen pedig mint honvédmíniszternek kell tartózkodnia Lueger urral való minden kooperációtól, mert ez az ur a honvédséget, melynek ő felelős feje, nyílt parlamenti ülésen az immunitás köpenye alatt hallatlan módon megtámadta.

Bécsben ezt a levelet érthető okokból — zsebredtették. De hogy Fejérváry miniszter, aki ez önértékes lépésével kitűnően tolmácsolta a magyar nemzet érzéseit, nem fogja zsebredugni a Füleket ur izléstelenségét, az több, mint valószínű.

KÜLFÖLD.

Császár és cár. Hosszan húzódik immár Vilmos császár és a cár találkozásának kérdése, amely nem csak egy fokban izgatja Angliát, mert az angolok, ha a találkozást mégis meglesz, ebben ellensúlyozását látnak Vilmos császár angol utja politikai jelentőségének. Az a nagy elővigyázatosság és óvatosság,

amelylyel a német császár és a cár találkozását előkészítik, nagyon is megokolt. A potsdami császártalálkozást ugyanis eleinte orosz részről magánjellegűnek tervezték, de utjabban német részről politikai ügyek megbeszélésére is fel akarják használni ezt az alkalmat. Ezt az orosz udvar nem ellenzi és kész a német óhajátának eleget tenni. E végből fogja gróf Muraviev a cárt Potsdamba kísérni.

Összeesküvés a Magyar ellen. Konstantinápolyban minduntalan kitalálnak, fölfedeznek — sőt olykor csinálnak is — egy-egy összeesküvést, hol a Diván, hol a nagyvezér, hol pedig a szultán ellen. Néhány főember elcsapása, börtönrevezése vagy száműzése s esetleg megmérgezése (a selyemzsinór már nem igen van divatban), sok szegény ördög megkínzása ilyenkor az eredmény s azután marad minden a régieben, míg a kelti fantázia újabb szövevényes konspirációt nem eszel ki. A legújabb ilyen összeesküvés a szultán mint khalifa ellen irányul. A párisi török kolóniának több tagja legalább komolyan állítja, hogy megbízható értesítéseket kapott Konstantinápolyból, amelyek szorint a szultán összeesküvésnek jött nyomára, melynek az volt a célja, hogy a khalifátus két hatalom által támogatott és e hatalmaknak mindenben engedelmessékedő egyénre ruháztassék. Egy Arabiában kitörendő felkelésnek kellett volna támogatnia e tervet, melyről több európai udvar az egyiptomi kheidivének legutóbbi utja alkalmával értesült. Az összeesküvés kizárólag a szultán khalifátusa ellen irányul. A jövőben khalifa székhelye Afrikában vagy Ázsiában lenne. Ama bizonyos két hatalom vezéreszméje az iszlám hatalom kettéválasztása.

Az orleanista összeesküvők pöre. Az *Echo de Paris* mai számában Hennion rendőrbiztosnak a jelentését közli arról, mit műveltek az összeesküvéssel vádlottak 1896. június hava óta. Hennion kétség-telenül hiteles közleményekre hivatkozik, amelyekből konstatálható, hogy az antisemiták, a hazafiak ligája, a *Ligue de la patrie française* és a rojalista ifjuság kölcsönösen támogatták egymást a szervezkedésben. Guérin akkoriban pénzt is kapott a rojalistáktól. Déroulède, akinek az orleansi herceg később pénzt ajánlott föl, ezt visszautasította, mert elég pénze volt. Más, napról-napra tett följegyzések, amelyeket a tények megerősítenek, arra vallanak, hogy a ligák valamennyi tavalyi és idei tüntetését közösen készítették elő. A *Piquart* ellen és a *Marchand* mellett rendezett tüntetések valamennyi részletét, sőt az auteuili, reuilly-i és longchamps-i zavargásokat is tervszerűleg készítették elő. Hennion kimutatja, hogy Déroulède akeiót tervezte az *Elysée-palota* ellen, hogy hatalmába kerítse a kormányt. Déroulède azonban, úgy látszik, nem tudta, hogy az orleansi herceg céljait szolgálja, holott Guérin biztosan tudta. A jelentés kiemeli egyszersmind, hogy több tábornok, köztük Negrier és számos más tiszti kézen volt az államcsínyre.

ban Leverdierné robban a szobába és valakinek, aki még a szifalnak közt áll, ezt az egy szót mennydörgő oda rettenetes hangon: — Be!

S a következő pillanatban szegyenkezve, megalázza, fejébe nyomott cilinderről lépi át a küszöböt — Leverdier papa, a galáns képviselő, akinek a naiv magántitkár köteles készséggel engedte át Lodoiszka grófnőt s akit Leverdier mama a legkompromittáltabb helyzetben talált a grófnő lábainál. Homéri kaeaj. Márta kelepéje sikerült, még pedig várakozáson felül. Az anyós felsülése tökéletes. Elment, hogy meglepje Mártát és tetten kapta Lodoiszka grófnőt a kedves papával, akinek a szerepléséről egyébiránt Mártának sejtelle sem volt. A katasztrófa Mártára nézve azzal a haszonnal jár, hogy az anyósától megszabadul. Leverdier mama stante pede megírta Leverdier papával a képviselőségről való lemondását és viszi magával a csölesap öreget falura. Páristól messze, a kacsák és tyukok közé.

Ez az utolsó fordulat kitűnő és vidáman, természetesen van előkészítve Márta levelével, majd tettett zavarával, amivel még jobban megerősíti az anyós gyanuját. Az is egészen természetes — majdnem azt mondhattam: a jelleméből folyó — hogy Tessard Honoré, a naiv magántitkár, aki fél a szép asszonyoktól, átengedi a lakását Leverdierné, aki öreg kecsko létere szenvedélyesen szereti megnyalni a sőt és diplomának készülő titkárával furfangosan hiteti el, hogy fontos államügyek készítik a randevú elfogadására, mert a grófnő hírneves diplomatákkal áll összeköttetésben és ez a legjobb alkalom, hogy titkait kivegye belőle.

A finále nagyon jó, de még mulatságosabb a második felvonás, ahol az anyós, ebédre hívott vendége egymásután fölzállingóznak a második emeletre, a fiatal asszony lakására, hogy éhségüket ott csilláítsák. Először Márta megy föl, akivel Leverdierné összeveszett, azután a férj, majd Leverdier papa, akik hármában elkezdnek

rögtönözve ebédelni; azután jön a magántitkár, jönnek a vendégarak és végül jön az anyós maga, aki rettenetes grimaszok közt bocsánatot kér a menyétől és olyan csókot ad neki, hogy majd leharapja az orrát a kis menyecskeének.

Kiállhatatlan asszonyokat nem szeretek sokáig látni se az életben, se a színpadon. Ha ezt a három felvonást mégis végignéztém és közbe-közbe nagyokat kaegtam a közönséggel együtt, ez annak a jele, hogy a francia szerzők pompás fiuk és egész sereg mulatságos ötletet, jóízű epizódot tudtak összehalmozni darabjukban.

A bemutató előadás talán még mulatságosabb volt, mint a vigjáték. Az anyós szerepe *Rákosi* Szidi kitűnő talentumának és művészetének köszönhető, hogy durvább részeiben visszatestést nem kellett. Szimpatikus, kedves egyéniséggel, briliáns komikumával fedezte mindenütt Leverdierné goromba kitöréseit. A durvaságokat enyhítette és csak azt emelte ki friss erővel, ami a szerepben neveléses. A harmadik felvonás végén, amikor a színpadra rohant és azt kiáltotta Leverdier papának: *Bel!*, az egész színház rengett a kacagástól.

Csillag Teréz volt a menyem-asszony és ritkán volt szebb, érdekesebb, pajkosabb, mint ma este. Az anyósával vívott párbajt temperamentumának egész bájával és eszevegsének egész kedvességével küzdötte végig. Ujra meggyőződünk, hogy *Csillag* Teréz ebben a szerepkörben pótolhatatlan.

Paulayné volt die Dritte im Bunde, méltó partnere az előbbieknak. A lengyel grófnő kalandorné, de arisztokratikus kalandorné, nem holmi csavargókokott. Könnyelműségét és érdekhajhászátát finom modorba rejti, hogy beforakodhassék a jobb társaságokba. Erről a finom modorról *Paulayné* egy pillanatig sem feledkezett meg. Külsejében ép olyan bájos és distingvál volt, mint a színpadon.

A darab negyedik női szerepét, a ravasz és

A háború.

Budapest, november 3.

(C.) Lassankint már beletanultunk az angolok homályos táviratainak helyes kibetűzésébe. Bizonyosra vehetjük, hogy Ladysmith teljesen be van kerítve. Meddig tarthatja még magát az ott bezárt angol sereg, az főleg a csapatok morális és fizikai állapotától függ, de majdnem ki van zárva, hogy a vasgyűri áttörésére, vagyis a kiszabadulásra még volna reményök. Különben a boerok aligha fognak azon iparkodni, hogy Ladysmith elését valami nagyon sietessék. Érett gyümölcs az már; magától fog lehullani. Fontosabb a boerokra nézve, hogy Ladysmithet bekerítve tartva, Natál földjének minél több terét foglalhassák el és a vasuti összeköttetést lehetőleg már Durhamnál megszakíthassák. További feladatuk a legközelebbi időben a natáli lakosság fellátásában áll. E kétféle törekvés eredménye az lesz, hogy a végre is megérkező angol erősítések a legkedvezőtlenebb viszonyok között legyenek kénytelenek először is Natált visszahódítani, mielőtt az egyesült kőztársaságok megtámadására gondolhatnának.

Távirataink máris konstatálják, hogy egész Dél-Afrika föltámad az angolok ellen, akiknek így teljes haderejük latbavetésével is nehéz dolguk lesz az egybeforró afrikanderséggel szemben. S míg az angol haderő Dél-Afrikában lesz lekötvé, Oroszország kényelmesen elégti ki Perzsiára és Afganisztánra való vágyait. A cár békes politikát követ. Meg szeretné valósítani akár az örök béke eszméjét is. És van-e békésebb dolog, mint akkor foglalni területeket, harácsolni el országokat mástól, mikor az illető mozdulni sem bír és a területfoglaló nincs kitéve annak, hogy fegyveres kézzel fognak ellene szegülni? Így kerülhet a transvaali háború Angliának nemcsak délafrikai, hanem ázsiai birtokainak egy részébe is, sőt nincs kizárva a *revanche pour Fachoda* sem.

Mai tudósításaink a következők:

White tábornok kelepében.

London, november 3.

Hutchinson natáli kormányzóinak egy távirata azt jelenti, hogy *Ladysmith*tel délután harmadfél óra óta meg van szakítva az összeköttetés. A hadügy-minisztérium azonban nem hiszi, hogy ez a jelentés megerősítene azt a Brüsszelből jött hírt, hogy *Ladysmith*et körülfárta és *Colenso*t megszállta az ellenség.

számító szobaleányt *Keczerly* Irén játszotta, akit a szobalányok *Faludijának* nevezhetnének, ha nem kívánna meg tőlünk az udvariasság, hogy inkább *Faludit* nevezzük az inasok *Keczerlyjének*.

A férfiak közül *Ujházi* vezetett Leverdier papa szerepében. Mennyi kedély, mennyi komikum, a tehetségnek milyen meleg sugárzása! Csak azt tartom fölöslegesnek, hogy a mi mesterünk ide-oda veti a fejét és himbálja magát a lábain, ha egy szép asszonyhoz közeledik. Ezek a mókák nem stilszerű és kirának a szalondarabok tónusából. Gavallérok — pláne francia gavallérok — nem árulják el ilyen feltűnő módon, hogy tetszeni akarnak; és kérdés, vajjon ezzel az illog-billegő járással lehet-e tetszeni valakinek? Annyira becsülöm *Ujházi*t, hogy szeretném, ha mindenben kifogástalannak találhatnám.

Dezso adta Pált, a fiatal férjet, kedvesen, elegánsan, tulzás nélkül. Természetesebb színész ma alig van a nemzeti színpadnak.

Zilahy aranyos volt a naiv titkár szerepében és az epizodisták közül óriás derűtséget támasztott *Latabár* egy sörényes, süket zongora-virtuózzal, aki süketét zongoráz mindenkit. A mai est egyik legnagyobb látványa volt az, ahogy *Latabár* veszett hajlongások közt, lobogó sörénnyel, átszellemült pófával a Liszt-iskola összes faxait végig csinálta. A zsufolt nézőtér majd halálra nevette magát.

Azt hiszem, hogy a mai újdonság hosszabb ideig meg fog állani a játékröndben és ennek szívből örülünk, mert ráér a Nemzeti Színházra egy kis siker. Bár jobban szeretném, ha ezt a sikert nevesebb művekkel, nagy tragédiákkal vívna ki. A közönség nem tapsolt erősen a felvonások után, de előadás közben annál többször nevetett.

A darabot *Adorján* Sándor fordította, magyarosan, kitűnően.

London, november 3.

Ladysmith és Durban között elvágta a telegráfdrótot a White serege teljesen izolálva van, de a hadügyminisztérium azt a megnyugtató kijelentést teszi közzé, hogy a táviródrót elvágása még nem jelenti szükségképpen azt, hogy a boerok körülzárták Ladysmithet, mert egy száz ember is elvághatja a táviró-összeköttetést. Ezen kívül egyetlen hír sem érkezett a harcokról. Ugy látszik, hogy Buller tábornok megérkezése után még szigorúbbá tette a katonai cenzurát.

London, november 3.

Nagy elkedvetlenedést kelt a hír, hogy a Ladysmithtel való telegráf-összeköttetés megszakadt. A lapok kivétel nélkül azt az aggodalmukat fejezik ki, hogy Ladysmith már legközelebb, talán már ma, vagy holnap kénytelen lesz magát a boeroknak megadni. Még a kormánypárti lapok is elismerik, hogy a háború rendkívül válságos stádiumba jutott.

A Daily Mail szerint nem is lehet arra gondolni, hogy az újabb angol csapatok november 18-ika előtt érkezzenek a harctérre.

Páris, november 3.

A Havas-ügynökség közlése szerint az angol hadügyminisztérium kijelenti, hogy nincs tudomása arról, hogy Colensot bevették és Ladysmith teljesen körül van zárva, amint ennek a távirati ügynökségnek Fokvárosból jelentették.

London, november 3.

A Daily Newsnak egy október 31-iki ladysmithi távirata jelenti, hogy az angol csapat, amelynek meg kellett magát adnia, előbb közel kétszáz embert veszített. Koch boer tábornok, aki Elandslaagte mellett súlyosan megsebesült, október 30-án állítólag meghalt a ladysmithi kórházban.

A boeroknak a ladysmithi csatában saját adataik szerint hetvenkét halottjuk és kétszáz sebesültjük volt. Néhány száz lovuk is odavesztett.

A hadügyminisztérium jelenti, hogy a hétfői ladysmithi csatában öt tiszt és 54 katona esett el, továbbá 9 tiszt és 231 katona sebesült meg.

London, november 3.

Az esti lapok jelentik Ladysmithből október 31-éről: Az angol tüzérség ágyúzása a hétfői ütközetben borzasztó hatású volt. A boerok százával estek el és sebesültek meg. Ahol az angol gránátok szétrobbantak, halomszámra hullottak a boerok. Joubert tábornok formális tiltakozást intézett White tábornokhoz a lydit-gránátok használata ellen, embertelen dolognak mondván ezeknek a lövedékeknek a használatát. Az angolok halottjainak és sebesültjeinek száma körülbelül 300. A Carleton ezredes hadoszlopából elfogott angolok száma száznál több. Legközelebb nagy tüzerharc várható. A boerok útegei csak mintegy négy mérföldnyire vannak Ladysmithtől. Az angol tüzérség erősebb, mint a boeroké és azonkívül sokkal ügyesebb a vezetése.

London, november 3.

A Reuter-ügynökség helyreigazítólag jelenti, hogy a boeroknak az a vesztesége, amelyben 73 halottról és 200 sebesültől volt szó, nem a ladysmithi, hanem a rietfonteini csatára vonatkozik.

Berlin, november 3.

Amsterdamból érkezett magánjelentés szerint White egész serege, amely 9000 emberből áll, a boerok fogságába jutott. Ez a jelentés még hiteles megerősítést nem nyert.

London, november 3.

Az esti lapok azt írják, hogy a Durbanból Ladysmithbe vezető vasuti vonal még szabad. A boerok még nem támadták meg Colensot.

London, november 3.

Az a híresztelés, hogy White tegnap nagy győzelmet aratott, nyilván bözemanóver volt.

London, november 3.

Jóllehet a kormány minden lehetőt elkövet a kedélyek megnyugtatója céljából, a lakosság körében mégis igen nagy az izgatottság a Ladysmith körül hadakozó sereg sorsa miatt. Beszélik, hogy az elesettek száma háromszor annyi, mint a mennyit a hivatalos lista feltüntet.

(Dél-Afrika az angolok ellen.)

Amsterdam, november 3.

Egész Dél-Afrikában szinte hihetetlen mértékben fokozódik az angolok ellen való elkészülés.

Beesuana-földön hater ezer fokföldi boer csatlakozott az oranjei boer hadsereghez.

(A mosakodó angol kormány.)

Sheffield, november 3.

Landsdowne márkai hadügyminiszter tegnap este itt beszédet mondott, amelyben azt a reményét fejezte ki, hogy a mostani háború védelmi fázisa végéhez közeledik. A kormány ellen állítólagos készültsége miatt intézett támadásokkal szemben kiemeli a miniszter, hogy a hadi készületekben lehetetlen volt lépést tartani a diplomáciával.

(Apró hírek.)

Lisszabon, november 3.

Egy angol hadihajó a Delagoa-öbölben ráöltött egy vitorláshajóra, amely befutott a kikötőbe, a nélkül, hogy kitézte volna a lobogót. Később kiderült, hogy a vitorlás angol hajó volt.

London, november 3.

A kormány felkérte a washingtoni kormányt, hogy az Egyesült-Államok pretoriai konzula minden héten küldjön jelentést az odaérkező angol foglyokról.

(A külföld.)

Róma, november 3.

Garibaldi Ricciotti volt az első, aki nyíltan föl-szólitotta az angolokat, ne kövessék el azt a szentségtörést, hogy expedíciót szerveznek Transvaal ellen. Hívei közül is sokan ugyanilyen értelemben nyilatkoztak. Egyes lapok azonban, mint a Secolo is, Angliának forgató pártját és azt a látszatot keltették, hogy az olaszok angolbarátok. Most hirtelen változás állott be. Anglia olyan dolgot követelt el, amelylyel érzékenyen sértette az egyetlen nemzetet is, ahol még egy kis rokonszenvre számíthatott. Chamberlainnak egy dekrétuma épp most intézkedik, hogy az erősen olasz Máltát angolositani kell, hogy az olasz hivatalos nyelvet lassankint az angol nyelvvel kell háttérbe szorítani. És mindezt olyan szigorú renddel, ahol 2000 emberre tehető angol lakossággal szemben 170,000 olasz van. Minden tiltakozás, kérelmezés, felírás hasztalan volt. Chamberlain a parlament nyílt ülésén jelentette ki, hogy ez intézkedések minden körülmények közt fenntartandók. A Fanfalia és a Popolo Romano most már olasz boerokról beszél (így nevezik itt a máltaiakat) és olyan fejtegetésekbe bocsátkoznak, amelyek Angliának éppenséggel nem válnak javára.

Páris, november 3.

A párisi község tanácsa a következő napirendet fogadta el:

Tekintettel arra, hogy minden háború káros az emberiség anyagi és erkölcsi érdekeire nézve, a község tanács teljes szimpátiáját nyilvánítván a függetlenségükért harcoló boerok iránt, azon való sajnálatának ad kifejezést, hogy az európai hatalmak nem intervenciót a végből, hogy a konfliktust, amely Dél-Afrikában vérontásra vezetett, megakadályozzák és azt az óhaját fejezi ki, hogy a béke gyorsan megköttesse és többé meg ne zavartassék, mert ez a népek haladásának és szabadságának záloga.

Vilmos császár Angliában.

London, november 3.

A Standard, kétségtelenül sugalmazott cikkében, a következőket írja:

A császárnak a királynőnél való látogatása oly esemény, melyet a királynő lojális alattvalóinak úgy Angliában, mint az egész birodalomban határtalan örömmel kell fogadni. Az utazási terv végrehajtása határozottan nagy jelentőségű épp most, mert megcáfolja a rosszakaratu jóslásokat és meghusisítja a sőtét celszövéseket. Chaplin nem haladta túl hatáskörét, mint alkotmányos miniszter, amikor Anglia vendégének egyhangú és szíves fogadtatást jószolt. A politikai helyzet feszültségében Anglia örömmel észleli azt a jóakaratot, amelynek a német császár itt le szemmel látható bizonyítékát fogja nyújtani. Anglia a királyné leánya és ama férfi fiát, akinek emléke iránt a legnagyobb tisztelettel viseltetik, bizonyos tekintetben mint angol fejedelmet becsüli magyra. Ehhez járul az érdeklődés az uralkodó iránt, aki oly hatalmas helyet foglal el az uralkodók közt és akinek jelleme, szellemi adományai egyaránt lebilincselik a nép képzeletét. Azt ugyan nem kell föltételezni, hogy a császár e látogatásán kifejezetten állást foglal az általános angol tervekkel, vagy politikai célokkal szemben, igen sok kontinensális hatalomnak mégis keserű csalódást fog szenvedni. Ellen-séges indulatokat sem kell föltételezni, de amennyiben a kontinensális hatalmak megegyezése nem létesült az angol tervek kárára, ez nem a bétórvári kormány

hibája. Kétségtelen tény, hogy Muraviev lépéseket tett egyes államok puhatalására, vagy valamely közös akciónak a nyelbeültésére. Ha Franciországnak nem akarnak kockázatot vállalni, ennek az oka is egy másik, szintén megkeresett hatalom magatartásában keresendő. Anglia gyengítése Németországnak is kárára lehetne. Ha Anglia valamely szövetséges csoportba állana, ezzel megrázná a szövetségek egész rendszerét. A német császár látogatása mint a barátság bizonyítéka nagyjértékű. Az idők jele, hogy a cár és császár formális találkozására az angol látogatás előtt igen kevés a kilátás.

Berlin, november 3.

Vilmos császár angolországi utazása befejezett dolog. A császár november második felében fogja meglátogatni nagyanyját s két hetet fog Londonban tölteni. A kormány egyetlenegy tagja sem fogja kísélni a császárt, hogy ezzel is dokumentálják a látogatás magánjellegét.

Beszélgetés a szerb királyival.

Budapest, november 3.

Sándor szerb király ma Bécsben fogadta a Neue Freie Presse egyik munkatársát, akivel aztán hosszasan beszélgetett a szerb politikáról. Az újságíró erről az interviewról a következőket jelenti lapjának:

A szerb király 11 órakor fogadott az Imperial-szállóban. A király rokonszenves, szerény, mondhatnám polgáriasan egyszerű benyomást kelt az emberben. Barnult, sovány arcán melankólikus vonás vonul végig. Vékony fekete bausza van, csipetűt visel. Társalgás közben kezeivel élénken gesztikulál. Meglehető folyékonyan beszél németül, ha nem is mindig találja el a der-die-dast. Nagy intelligenciáról tesz tanúságot a beszédben. Nem elégszik meg azzal, hogy egy-egy szót odavessen, hanem gyűjti gondolatait s várja látogatója ellenvetéseit, melyeket nagy figyelemmel hallgat meg.

A hírlapíró a beszélgetés elején konstataálta, hogy a Szerbia és a külföld közt való viszonyokat illetőleg mi sem szorul annyira felvilágosításra, mint Szerbia és Oroszország viszonya. A két állam már hosszabb idő óta nem követek, hanem alsóbb rendű diplomáciai organumok után érintkeznek egymással.

A király azt válaszolta, hogy amily nyíltan szólhat Szerbia belső állapotáról, oly mérséklettel nyilatkozhatik a nemzetközi viszonylatokról. Megértetni engedte azonban, hogy reménye van a fennálló nehézségek elsimítására. Sadoszki orosz követnek Belgrádból való visszahívása felett hallgatással siklott át, Gruics pétervári szerb követ visszahívásáról azonban részletesebben szólt.

Feltéve, — ugymond — hogy egy osztrák-magyar diplomata olyan éles kritikát gyakorolt volna az itteni viszonyok felett, mint azt Gruics tette és ha olyan kompromittáló iratokat találtak volna, aminők Gruics levelei, amelyeket Vesnic tanárnál lefoglaltak, azt hiszem, ilyen diplomatát súlyos, talán börtönbüntetéssel sújtották volna az önk országában is.

A hírlapírónak arra a megjegyzésére, hogy az utóbbi napokban elterjedt hírek szerint a szerb belügyminisztériumban új osztályt, valamelyes cabinet noiret szerveztek, a király azt felelte, hogy az ilyen hírelés az intézkedéseknek szántszándékkal való céltalan interpretálása. Nem cabinet noiret, hanem egyszerűen állami rendőrséget szerveztek. Az a tisztviselő, aki az új intézmény élén fog állani, a berlini, bécsi és párisi mintákat vette alapul. Arról van szó, hogy a király személyének biztonságára rendszabályokat léptessenek életbe és elejét vegyék az összeesküvéseknek.

Nem akarjuk magunkat meglepetni befejezett tények által — ugymond a király — hanem szemmel óhajtuk tartani a gyanus személyeket és összeköttetéseiket. De hát olyas valami-e ez, amiben Szerbia egyedül áll az államok sorában? A szerb ügyeket bizonyos távolságban egyáltalában mászképpen látják, mint aminők valóban. Ugy-e bár, önk azt hiszik, hogy a felségértési pör itélete valamí nagy izgalmat okozott az országban? Szó sincs minderről.

Pasics megkegyelmezése után azt várják most már, hogy felségd meg fog kegyelmezni a jobbi szerezésen elítéltek is.

Pasicsnak megkegyelmeztem, de a királynak mérlegelni kell, hogy vajjon mikor van itt az ideje annak, hogy további kegyelmet gyakorolhasson. Semmi ok sincs rá, hogy a felségértők más elbánásban részesüljenek, mint aminőben a többi gonosztevőnek része van. Ha az összes elítélteknek megkegyelmezek, — ebben az egész vad meghazudtolását látta volna a világ. Tövedés áldozatainak tartották volna, az elítéltek pedig nem azok.

(Reprodukálom a király e szavait, mondja a

hírlapíró, de a kijelentések módjából azt következtetem, hogy a király meg fogja találni útját, hogy az állami rezón követelményeit összeegyeztesse az emperi és nemes érdekekkel. Az elítéltek bizonyára nem fognak soká börtönben sanyilódní.

— Biztosítva van-e még a Balkán nyugalma oly mértékben, mint volt hét évvel ezelőtt, mikor monarchiák és Oroszország közt a Balkánra nézve a megegyezés létrejött? És Szerbia a régi baráti viszonyban áll a szomszéd államokkal ma is még?

— Szerbia ma is a legjobb viszonyban van Görögországgal, Bulgáriával és Romániával. Mi sem változott. Amit Montenegró tesz, az nem nagyon jó számításba. Kis ország az, 200.000 lakossal! Törökországgal is baráti viszonyt tartunk fenn.

A király végül kifejezte azt a reményét, hogy a jelenlegi alkotmány, melyet 1869-ben alkottak még, 10—15 esztendőig vagy tovább is életben maradhat és kijelentette, hogy az ez idő szerint való miniszterelnök, dr. Gyoryevics, monarchiák o barátja, teljesen bírja bizalmát.

HIREK.

Budapest, november 3.

— **BUDAPESTI NAPLO.** Október 31-én új előfizetés nyílt a Budapesti Naplóra. Kérjük azokat a tiszteit olvasóinkat, akiknek az előfizetése ezen a napon lejárt, méltóztatassanak a megújításról idejekorán gondoskodni, hogy a lapot akadálytalanul küldhessük tovább.

— **Személyi hírek.** Gróf Khuen-Héderváry horvát bán, aki ma ideérkezett, az esti vonattal Szlavoniába utazott. — Mint Szerajevóból jelentik, Kállay Béni több heti tartózkodás után Bécsbe utazott. Kállay Béni közös pénzügyminiszter még hosszabb ideig Szerajevóban marad.

— **A király Eudapestén.** A király ma este kilenc órakor Bécsből Budapestre utazott. Az udvari különvonat reggel háromnegyed hat órakor érkezik meg s az uralkodó a nyugati pályaudvarból egyenesen a várpalotába hajtat. Délután három órakor a király Gödöllőre utazik, ahol vasárnap udvari vadászat lesz. Hétfőn reggel a király ismét visszatér a fővárosba s általános kihallgatást ad.

— **Az özvegy trónörökösnek esküvője.** Décsi tudósítónk feltétlenül megbízható részről arról értesül, hogy Stefánia főhercegnasszony esküvőjét csak elhalasztották, alaptalan tehát az a híresztelés, hogy a házasságból semmi sem lesz. Az elhalasztás egyenesen a király kívánságára történt. A felség ugyanis szeretné, hogy csak Erzsébet főhercegnő esküvője után menjen végbe Londonban az özvegy trónörökösnek gróf Lónyay Elemérrel való házasságkötése. Az udvarhoz közel álló körökben sem titkolják többé, hogy Erzsébet főhercegnasszony már legközelebb jegyet fog váltani Ulrik württembergi herceggel és februárban már megtartják az esküvőt. Két hónappal később lesz aztán Stefánia főhercegnasszony lakodalmi Londonban.

— **A trónörökös a délvideken.** Mint Nagybecskerekéről táviratozzák, Ferenc Ferdinánd főherceg ma reggel 10 órakor Nagybecskerekre érkezett. Mint-hogy inkognitóban utazott, az ünnepi fogadtatás elmaradt, a pályaudvaron azonban százkara menő közönség és a hatóságok fejei fogadták a főherceget, aki magyar nyelven beszélgetett Rónay főispánnal, Dellimánich alispánnal és az üdvözlésére megjelent többi urakkal. Nagybecskerekéről a főherceg rögtön kikocsizott Écskára, ahol gróf Harmoncourtnek lesz vendége négy napig. Rövid dejeuner után délután megkezdtek a rókvadászatot.

— **A postabélyeg eltörlése.** Ezen a nagy újtólán írárodznak most Angliában. Abból az elvből indulva ki, hogy az állami kiadásokat a minimumra kell redukálni, a bélyeg helyett a sokkal olcsóbb lebélyegzést akarják a bérmentesítésre használni. E célból minden levélsekélyen egy kis automatikus gépet alkalmaznak. Az ember egy pénzdarabot dob be az erre szánt nyílásba, levélenek sarkát pedig egy másik nyílásba dugja be. A leelő pénzdarab működésbe hozza a bélyegzőt, amely a levél sarkára nyomja a dátumot és a bedobott pénzdarabot nyugtázó számot. Így még a bélyeg lebélyegzésének munkáját is megtakarítják.

— **Udvari ebéd.** Holnap délután öt órakor udvari ebéd lesz, amelyre parlamenti körökben elterjedt hír szerint Horváthy Nándor, Hódossy Imre és Ugron Gábor is meghívtak kaptak.

— **A kereskedelmi miniszter építkezése.** A kereskedelmi miniszter két telket kért a fővárostól: az egyiket a felső építőiparkola részére, a másikat a mechanika és órasipar szakiskolájára részére. A pénzügyi bizottság a telekfeladó-bizottság javaslataira helyesli, ha teljesen ingyen átengedik az építőiparkolájának a Varok, Csaba és Krisztina-kört sarkán fekvő telket, a másik iskolának pedig az Alföldi-utcában levő 186 □-l területet.

— **A württembergi királyné Sopronban.** Sopronból táviratozzák nekünk, hogy Savolla württembergi királyné tegnap fivére Schaumburg-Lippe herceg látogatására odáérkezett. Az ebéd alatt cigányzenekar játszott és a királyné, aki ezuttal először időzött hazánkban, elragadtatással hallgatta a barna legények játékát. A királyné ma este már vissza is utazott Stuttgartba.

— **Baskireseff Mária.** Párisi tudósítónk írja, hogy Baskireseff Máriaért halálának tizenötödik évfordulóján, tegnapelőtt gyászmisét mondtak. A homályos kis kápolnában mintegy tizenötven gyűlték össze, a fiatalon elhunyt zseniális leány szomorú, megtört anyja mellett. Baskireseff Mária igazi névtelen barátai voltak csak a kápolnában, akik sohasem parádezták a fiatal leány szeretetével, de akik igazán szerették őt. A misére nem jött el André Theuriot, aki könyvet írt a szegény Máriaéről, amelyben impressziós és imádatát mondta el róla, nem volt ott François Coppée, aki valaha szintén elsiratta irodalmilag egy könyvében, nem volt ott Maurice Barrès, aki halálát szintén feldolgozta egy szép és valószínűleg őszinte novellában... nem volt ott más, csak az anyja és a valódi barátok. A mise végétével szivtépő jelenet játszódott le a kápolnában. A feketebe öltözött anyja a körülötte álló könnyező férfiak karjaiba omlott és hangos, fuldokló zokogással siratta leányát, akit tizenöt év alatt nem tudott elfelejteni, mint nem tudta elfelejteni senki azok közül, akik szerették. Persze, amikor megtudták, hogy a gyászmise megvolt, nagy sajnálkozásban törtek ki. Szegény Baskireseff Mária milyen szépen tudta volna megírni naplójában ezeket az urakat...

— **Egyetemi ifjak Eötvös sirjánál.** Tegnap az Egyetemi Kör nevében ifju Gebhardt Karoly és ifju Madarász Jenő Eresiben jártak és megkoszorúzták báró Eötvös József sírmelegét. A szép, nagy babérokoszu nemzeti színű selyemszalagján a következő felírás olvasható: *Az egyetemi ifjuság — báró Eötvös József emlékének.* Az emlékbeszédet Madarász Jenő mondta.

— **A nádor-család sirja.** Az idei halottak napján zárva volt a nádor-család sirja, mely a budai királyi palota Szent Zsigmond-kápolnájának kriptájában van. A kápolna átalakítási munkálatai miatt nem lehetett hozzáférni a sírhoz, amelyet más években mindig nagy számban keres föl a fővárosi közönség. József főherceg családja most is díszes koszuakat helyezett József nádor, István nádor és a tragikus véget ért László főherceg koporsóira. A kápolnával egyidejűleg a sírboltot is gyönyörűen átalakították. A nehéz rézkoporsók eddig szabadon állottak. Ezek számára remek márvány szarkofágokat készítettek, amelyeknek mintázatával a főhercegi család Stroh Alajos tanárt bízta meg, aki a László főherceg pompás, karrarai márványból faragott szarkofágját is mintázta. Márványlapokkal fődik a krypta oldalfalait és menyezét is, úgy, hogy a nádor család sirja igazi fejedelmi temetőhely lesz.

— **Magyar huszártiszt a boeroknál.** Pécs-újfalusi Péchy Tibor, volt honvéd huszárhadnagy néhány évvel ezelőtt itthagya Magyarországot és Afrika-ba vándorolt. Azóta a boerok lovasságának szervezője és tanítója, és hogy milyen bravúrral végezte munkáját, lebizonyult a mostani angol-boer háborúban. A napokban érkezett Transvaalból egy levele, amelyben Péchy Tibor azt írja rokonainak, hogy előkelő katonai állásban van.

— **Mindent a maga idejében.** A nagy, mindennap megújuló kérdésre, hogy olvashatja-e fiatal leány a Zola regényeit, most maga Zola adta meg a feleletet. — Nem. — Egy bécsi biztositási hivatalnok kérdezte meg tőle, hogy odaadhatja-e a leányának olvasmányul *Pascal orvost*? A levélre Zola ezt válaszolta:

„Uram! Nem írok fiatal leányok számára és véleményem az, hogy nem minden könyv való egyelőre ki nem forrott érzelmű s gondolkodású egyénnek. Önnek teljesen igaz van, hogy gyermeknevelés nevelés és művelés útj irányozza, ahogy önnek tetszik és ék ezért önnek engedelmességek tartoznak. Később, mikor az életben felszabadulnak, azt olvashatják majd, ami nekik tetszik.

Zola Emil.”

Most már csak az a kérdés, hogy Zolának vajon igaz van-e? Vajon nem inkább vértézi az értetlen, ártatlan leánylelket az élet esetleges durva támadásai ellen az ismeret, mint a tapogatózás? Nagy téma ez. Sokat lehetne még beszélni róla.

— **A rektor az Egyetemi-körben.** Donori Theorenek Emil ma délután meglátogatta az Egyetemi-kör helyiségeit. A körben összegyűlt ifjuság lelkes éljenzessel fogadta a rektort, akit Horváth Zoltan alelnök és ifj. Gebhardt Karoly háznagy végig káldozott a kör helyiségeiben. A rektorak igen megtetszettek a lényes helyiségek és örü nék fejezte ki, hogy a körben oly pezsgő élettel találkozik. Leikes éljenzés közben távozott a körből a rektor és megígérte, hogy ezenul többször fel fogja keresni.

— **Gozsdu sirján.** Egy könyvomatós révén megírtuk mi is, hogy a Gozsdu-alapítvány öz-tündijásai halottak napján megkoszorúzták a nemeselekkü alapító sirját és ott az egyik oláh diák magyarellesben beszédet mondott. Ez ügyben az Országgyűlési Értesítő felhivatalos formában a következőket jelenti:

Illetékes helyen vizsgálatot indítottak ebben a dologban és kiderült, hogy a román ifjuság szónokai ellen emelt vád teljesen alaptalan. Azok a beszédek, amelyek Gozsdu sirján Cioacán János országgyűlési képviselő és Bogoevics György, a Gozsdu-alapítvány titkára jelenlétében elhangzottak, a magyar állameszme és hazafiság szempontjából semmi kifogás alá nem esnek, sőt mind a két szónok a magyar haza iránt való szeretetét hangoztatta. A jelenlévők között azonban bizonyára olyan hallgatók is voltak, akik nem érték tökéletesen a román nyelvet s így kerülhetett a lapokba a helytelen tudósítás.

Elismeréssel vagyunk a közoktatásügyi kormány iránt, amely ezt a dolgot elég komolyan tartotta arra, hogy erélyes vizsgálat útján megnyugtassa a közvéleményt és örvendetes tudomásul veszzeük a vizsgálat eredményét, amely igazolta, hogy az oláh ifjak részéről semmi olyan nem történt, ami kétes színben tüntethette volna föl kegyeleteket.

— **Zde! Gajaban,** mint tudósítónk táviratozza, a mai ellenőrzési szemlén három tartalékos lecsuktak, mert hier helyett zde kiállottak. Valamennyiüket tíz-tíz napi börtönre ítélte a hadkiegészítő parancsnokság. A városban nagy az izgatottság s újabb zavargások közelednek. A hatóság sürgős kérésére katonaságot rendeltek Gajaba.

— **A pénzügyigazgatóság macskái.** A szegedi pénzügyigazgatóság háza milliárd egérnek ad barátságos hajlékot és ami ennél még kellemetlenebb, táplálékot is. A milliárd egér tudniillik papirost eszik, aktát — s ezzel rémséges kárt okoz az államnak. Egy csomó adóhátralékoson egyszerűen csak azért nem lehet megvenni a porciót, mert az egerek elrágják az aktákat, amikbe az ő ügyes-bajos dolguk van följegyezve. Ez az állapot kellemetes az adós-nak, de kellemetlen a pénzügyi uraknak. Anyira kellemetlen, hogy az egerekkel vívott küzdelemben segítséget kértek a minisztertől. Meg is kapták. Hét szép címos cíeát s hivatalos írást melléjük, hogy ez a segítség. Csak bánjanak velük ügyesen. A pénzügyigazgatóságnál belajstromozták a cíeákat a nagy könyvekbe, kiállították a fizetési úkvet, nevet adtak nekik s miután utra bocsátották őket a rengeteg nagy házban, gondnokul kineveztek melléjük Dögl Adolf pénzügyi titkár urat. A titkár ur új hivatala so lehet valami kellemes, inkább mulatságos.

— **Kardpárba.** Gyöngyi Izsó, Vicszinház tagja a napokban összeszóalkozott dr. Béli Izor hírlapíróval. Béli Izor Vargay István és Vidéky Aladár segédei által provokálta Gyöngyit, a ki Góth Sándort és Ósi Kornélt nevezte meg segédeül. A segédek kardpárban állapotok meg, mely ma délben ment végbe a Fodor-Rákossy-féle vívóteremben. Béli lapos vágást kapott, Gyöngyi pedig jobb szemé alatt, az arcán kapott erősebb vágást.

— **A kultuszminiszter-lumból.** Mint értesülünk, Halász Ferenc címzetes osztálytanácsost nemskára osztálytanácsossá, Neményi Imre tanfelügyelőt pedig miniszteri titkárrá fogják kinevezni. — Dr. Szemák István, a VII. kerületi állami gimnázium tanára nyugalemba vonult, és ebből az alkalomból az igazgatói címet kapta.

— **Leszakadt kikötőhid.** Anthorpenből jelenti egy táviratunk, hogy ott ma reggel egy vonatnak a Schelde balpartján levő átkelő-állomásra érkezte után az ott lévő kikötő-hid, amelyen mintegy százötven ember állott, leszakadt és a hidon lévő leg többje a folyóba esett. Néhány embert megmentettek. Eddigelő tizenegy holttestet fogtak ki a vízből; tizenhét embernek nyoma veszett. A szerencsétlenség színhelyén megható jelenetek játszódtak le. A hid leszakadását a túlterhelés okozta; a szerkezet gyöngye volt s nem bírta meg a tömeget.

— **Az Adria palotája Budapestén.** Az Adria magyar tengerhajózási társaságnak Fiumében nagy palotája van, Budapestén azonban még eddig bért házban vonult meg az intézet. Fiuméből most azt jelenti, hogy a kereskedelmi miniszternek az Adria vezető köreivel való érintkezése máris eredménytel jár, mert a társaság Budapestén nagyobbszabasu palotát fog emelni. A mult szombaton tartott igazgatósági ülés már elhatározta az épület létesítését, elrendelte a tervek készítését, úgy hogy a jövő tavasz-szal már hozzafognak az új palota emeléséhez.

— **A kereskedelmi iskolai tanárjelöltek köre** ma tartotta alakuló és választó közgyűlését, melyen a tanárképző intézet összes hallgatói részt vettek. Előbők egyhangulag Schieffer Rikárdot választották. A tanárjelöltek egyesületének hivatalos helyisége az alkotmány-uteai kereskedelmi akadémiában van. Az egyesület célja a kereskedelmi tanárjelöltek anyagi és erkölcsi támogatása.

— **Fütetlen cella.** A Csillagbörtönnek feladnának a kísértetei s láncesszést vél hallani az ember, szalmán fekvő, kiéhezett, szomjuságtól meggyötört rabot lát, mikor a Szabó János történetét olvassa. Valami középkori rablóvár börtönében történhetett csak ilyesmi eddig — ma azonban Szegeden is megéssik a civilizáció nagyobb dióségére. Szabó Sándor megőrült a szerelemtől és belebolondult a szerelemfélébe. Ez a bolondság adta kezébe a fejszét, amelylyel kettéhasította a felesége koponyáját. A törvényszéki orvosok elég óvatosok voltak, mikor vizsgálati fogásban tartották s nap-nap mellett megfigyelték, hogy vajjon nem szimulál-e. Nyolc napig figyelték szegényt, ami egy kisít sok idő arra, hogy az ember mulatságosnak tartsa a helyzetét, ha bolond is s főleg, ha a cellája nincs befűtve. Azonfelül a bolond ember nem tudja, hogy a hideg cellában nem lehet felmelegedni, ha az ember letépi magáról a ruhát s nyilván ez az oka, hogy Szabó Sándor leszakgatta testéről a ruháit. A meztelen, didergő emberrel senki sem törődött, de a megfigyelés olyan erélyvel folyt, hogy egy napon Szabó Sándort halva találták a cellában. Megfagyott.

Csodálatos, hogy a törvényszéki orvosok a sok nagy megfigyelés közben nem vették észre, hogy Szabó Sándor egyre fogy — hogy halódik? Vagy tán nem látták őt az utolsó napokban? Mindenképpen van valami hiba a dolgban. Egyelőre nem vőlunk senkit. A vizsgálatra azonban kíváncsian várunk. Érdekes lesz megtudni, hogy a Csillagbörtön hideg cellájában csakugyan elfagyott-e az emberszeretet minden hájtása.

— **Lueger ünneplése.** Programmszerűleg ment végbe a bécsi városházán Lueger ünneplése a gázművek befejezése alkalmából. Este a község tanács-ülése után impozáns lampionos menet vonult föl a városháza elé, hogy Lueger üdvözölje nevenapjának előestéjén. A községtanács ülésén egynehányszor botrány is volt. A karzatokat csakis Lueger híveinek tartották fenn. Ót óra felé már együtt volt az egész községtanács antisemita többsége, míg az ellenzék padjain csak heten ültek. Miközben a beérkezett iratokat olvasta a jegyző, itt-ott heves összekocogás volt liberálisok és antisemiták közt. Aztán nyomban hozzáfogott az előadó a gázbizottság jelentésének referálásához, amely fölött vita készült. Az antisemiták tudták, hogy az ellenzék hevesen meg fogja támadni Lueger s azért cselről gondoskodott. Mindárt a referens beszéde után felállott a polgárok klubjának elnöke és dicsőítő beszédben szólott Lueger érdemeiről, mert egyedül az ő műve, ugymond, az a hatalmas városi alkotás, amelyre egész Európa méltán büszke lehet. A megállapított terv szerint e beszéd után az antisemita városatyák és a karzat közönség csaknem negyedóra hosszat hozozta Lueger, aki rögtön fölkel, hogy válaszoljon az üdvözölő beszédre. Megköszönte a kitüntetést s aztán kihirdette, hogy a többség kívánságára a gázművek befejezésének öröme az ülést berekeszti. Az ellenzék, amelyet így az antisemiták kijátszottak, nagy lármát csapott, de nem ért el vele semmit, a városatyák tódultak kifelé, hogy jelen legyenek az Arkadenhofban rendezett tüntető körmenetben. A kapuknál az antisemiták és a liberálisok megint összekaptak.

— **Komédia! Gyalázat!** — kiabálták a liberálisok, a többségben levő antisemiták pedig ököllel fenyegetőztek. A karzatról kitűzőlő közönség vagy negyedóra hosszat zugta kórusban és taktusban:

— Ki a zsidókkal! Ki a zsidókkal!

Azalt az Arkadenhofban vagy öt-hatezer ember sereglött össze, köztük körülbelül 900 asszony, valamennyien lampionokat vittek. Most megharsantak a fanfárok és az első emelet loggiáján megjelent Lueger. Percekig hozozott a tömeg és Fidler üdvözölő beszédet mondott. Azután rázendített a közönség a Lueger-marsra, majd Lueger felelt az üdvözölésre. Azt mondotta, hogy úgy látszik, a gyanusítgatások és rágalmozások nem vezették félre Bécs lakosságát. Beszédét Bécs lakosságának életével fejezte be. Most a néphimnusz énekelte a tömeg; egyszerre csak elküldte magát valaki:

— Lueger lejön!

Percekig zuggott erre a hozozás. Csakugyan megjelent az udvaron Lueger, csönd lett és Lueger beszélni kezdett. A nép gyermekének mondotta magát és büszke arra, hogy a nép vele érez és ő azzal fogja ezt meghálálni, hogy a néphez tartozónak fogja magát számítani. Ezzel végződött a tüntetés. A közönség az *Oh du mein Oesterreich!*-t énekelve oszlott szét.

— **English World.** A címet olvasván, mindenki azt hihetné, hogy alább a ködös Albionról lesz szó. Még inkább erősödhetik az a hiedelem, ha eláruljuk, hogy ez a két angol szó egy ujság címe, amely angol nyelven jelenik meg. És itt jön az, amiért az *English World* születése megiródt. Mert Magyarországon, Bács megyében, Zomborban jelenik meg az angol nyelven szerkesztett hetilap, amelyet *Szebenyei Szekulesz* szerkeszt. A lap célja, hogy az angol irodalmat tüzetesen ismeresse és hogy az angol nyelvben előforduló sajtáságokat tárgyalja. Alul magyar nyelvű magyarázatokat is közöl, az angol sporttal kimerítően foglalkozik és hírvess angolországi írók, továbbá a magyarországi angol kolónia kimagaslóbb alakjai a munkatársai. Akik e lapra előfizetni óhajtanak, azok küldjék az előfizetési díjat (egy évre 6 forint) az *English World* kiadóhivatába Zomborba.

— **A nyomorékok városa.** Kedves turpisságról érkezik hír egy vidéki városkából. Nemrég holmi apróbb vasuti baleset történt a városkában és azóta csupa nyomorék vonzolja meggyötört testét az utcán nappal, éjjel azonban megváltozott a kép. A nyomorékok eiganymuzsika mellett táncra keltek a mankóikkal és mulattak, amíg csak a nap föl nem kelt. A nyomorékok legnagyobb része idegen volt, akik valamennyien a vasutársaság busás kárpótlására spekuláltak. Ugy látszik, elspekulálták magukat, mert a vasutársaság észrevette, hogy mi van a kréta körül és a kárpótlási és a fájdalom-díjak kiosztásánál szörnyen fukarkodott. A nyomorékok városában pedig most megint tombol az egészség. Nappal is.

— **A megtagadott eskü.** Kinos incidens zavarta meg a *temesvári* ujoncok tegnapi ünnepies esküjét. Amikor az egyik tiszt esküre vezényelt, előállt *Gyulay István*, a 39. gyalogezred ujonca és kijelentette, hogy ő nem esküdhetik, mert nazarus és az esküt tilt a vallása. A kinos jelenet *Schwitzer* hadtestparancsnok jelenlétében történt. A vezénylő tiszt a hűségi eskü megtagadása miatt fölszólította a nazarus katonát, hogy a legközelebbi raporton jelentkezzék.

— **Levél a tengerőről.** A *Békesmegyei Közönség* szerkesztője érdekes levelet kapott a napokban. *Bartóky Matild* írta neki, aki Perottival együtt bujdosott ki Európából az új világba. Az írásban nem sok az érdekes. Egy nagy tengerjáró hajó élete van vázolva benne, de a hajók élete az óceánon nagyon egyforma, körül viz meg ég, néha az egyik zöld, máskor a másik, vagy kék — hogy éppen az időjárásnak tetszik. Perottiról egy szó sincs a levélben. Csak sok reménységről, amivel el vannakelve — s a miből hogy megnyit vált be az új föld — az a jövő titka.

— **Felhőszakadás.** *Livornoból* táviratozzák, hogy tegnapi óriási felhőszakadás vonult végig Elba-szigete fölött, amely rettenetes pusztítást vitt véghez. *Mariana Marina* városában majdnem az összes házak össze-dültek. *Livornoból* műszaki katonaságot rendeltek ki a mentésre. A nyomor olyan nagy, hogy a kormány élelmiszereket küldött a szigetre.

— **Halálozás.** *Petőfalvi dr. Pleininger Ferenc* nyugalmazott belügyminiszteri osztálytanácsos rövid szenvedés után élete 64. évében meghalt. Özvegye *Prückler Fani* és egy leánya gyászolják. Temetése vasárnap délután 1/4-kor lesz a IV. Képiró-utca 11. számú házából.

Koller Rezső törvényszéki jegyző október 19-én *Gräfenbergen* meghalt. Temetése október 21-én ment végbe a freivaldani sírkertben.

Binder Ferenc fővárosi háztulajdonos november 3-án, életének 81-ik évében Budapesten elhunyt. Temetése november 5-ikén délután 1/4 órakor lesz a VIII. ker. Kölesy-utca 4. sz. a. gyászházából. Az elhunyt halálát nagyszámu előkelő rokonság gyászolja.

— **Krivány megszökött.** *Krivány János* megszökött börtönéből. Ez volt a mai reggel szenzációja a — *Mária Terézia kaszárnyában*. Bezzeg másképp lett volna, ha véletlenül *Aradon* esett volna meg ez a szenzáció, ahol a híresebbik *Krivány János* ül. Ez a *Krivány János* közlegény és katonai fogoly volt a főváros egyik kaszárnyájában s így látszik, nem őrizték ilyen jól, miért is szerencsésen megugrott. Nem közönséges csinytevő volt, amit mutat az is, hogy mintegy 12 esztendő telt rabságban. Szökését *Molnár* szakaszvezető vette észre a *leves-osztásnál*, s nyomban bejelentette. Nagy riadalom színhelye lett erre a kaszárnya; a kúrtóssal azonnal riadózt fuvattak, az egész kaszárnya összeszaladt, bezárták a kapukat és mindent tüvé tettek. *Kriványnak* azonban nyoma veszett; valószínűleg már az éjjel megszökött, s mikor észrevették, már nem is volt talán Budapesten.

— **Nincs már Aradnak vára.** Maga a vár nem változott semmit. Le se rombolták, föl se égették — és még sincs. A közös hadügyminiszter elrendelte, hogy a vár parancsnokságát, amelynek eddig *K. u. K. Festungscommando* volt a neve, *K. u. K. Stationscommando* nevezzék ezután. Tehát csak egyszerűen stáció. Szomorú stáció.

— **Az egyetemi ifjak tüntetése.** A tudományegyetem rektora tegnap a fekete táblára felhívást függesztett ki, melyben megtiltja az ifjuságnak az utcai tüntetéseket. A rektor felhívásának nem volt fogantatja, mert az ifjuság tegnap este megint megkísérelte a tüntetést. A rektor ezért ma újból magához hivatta az Egyetemi Kör vezetőit és felszólította őket, hassanak oda, hogy az ifjuság szüntesse meg az utcai tüntetéseket. Az Egyetemi Kör fekete táblájára ezért ma felhívást írtak ki, amely felkéri a kör tagjait, hogy tartózkodjanak az utcai tüntetésektől. Ez újabb figyelmeztetésnek sem volt fogantatja, mert ma este ismét összegyülekezett egy csomó egyetemi hallgató a kórzon, hogy tüntessen a közös hadügyminiszter sérelmes rendelete ellen. A fiatal emberek azonban hamarosan leteit tervükről, mert báró *Splényi* egy sereg rendőrral szintén ott volt a kórzon. Báró *Splényi* felszólítására az ifjak szép csendben elszéledtek. Egy részük visszament az egyetemre, ott aztán végleg lemondtak a tüntetésről.

— **Házasság.** *Schwarz Albert* nagybaródi mézszáros eljegyezte *Krausz Adolf* szolnoki szállító leányát, *Mariska* kisasszonyt.

— **Sikkasztás a nyugati pályaudvarban.** A rendőrség ma este letartóztatta *Zanatyai Ferenc*-et, a nyugati pályaudvarban lévő fogyasztási adóhivatali gyakornokot, aki a gondjaira bízott pénztárból körülbelül száz forintot elsikkasztott. A sikkasztót átadják a királyi ügyészségnek.

— **Öreg ember nem ven ember.** (*Allandó rovat*.) Az *Echo de Paris* írja, hogy *Atlantic-Cityben* (New York állam) *Charles Smith* ur nőül vette a szép és fiatal *Sallie May* kisasszonyt. *Smith* ur *százhuszonhárom* éves.

— **Életunt pincernő.** *Tóth Mária* abonyi születésű 22 éves pincernő, szüleinek *Vas-utca 17.* szám alatt lévő lakásán kékködatot ivott. A maró méreg annyira összeegzte belső részeit, hogy a segítségül hívott mentők eszméletlen állapotban vitték a Rókus-kórházba. Tettenk okát nem tudják.

— **Verekedő suszterinasok.** Ma este hét órakor a *Bessenyei-utca 7.* számú ház előtt *Gulyás Sándor 14* éves és *Kertész Miklós 15* éves suszterinasok hajbakaptak. Verekedés közben *Gulyás* egy hegyes faragott fával úgy nyakszirtan szurta *Kertész* Miklóst, hogy a szerencsétlen gyereket eszméletlenül vitték a Rókus-kórházba.

— **Náhodja Jaeger tanár-féle** normál alsóruhákat (*Benger* gyártmánya), kötött és szövött gyapjúrukat ajánl *Heyek Adolf*, *Servita-tér*, a *Vadasz-nőház*.

(x) **Vegyünk osztálysorsjegyeket** *Lukács Vilmos* főelárusítónál *Budapest, V., Fürdő-utca 10.*

FŐVÁROS.

(*) **A székesfőváros erdeje.** A képviselőház pénzügyi bizottsága tavaly a földmívelésügyi tárca költségvetését tárgyalta. *Emmer Kornél* felszólalt a főváros környező erdők szerinte helytelen kezelése tárgyában és felhívta a miniszter figyelmét arra a nagy higenikus érdekre, mely az erdők épségben tartásához fűződik. Akkor a földmívelésügyi miniszter megígérte, hogy figyelemmel lesz az ügy iránt s nem sokára rá március hónapban értekezletet hívott egybe, melyre az erdészeti szakférjakat, a székesfőváros több képviselőjét és *Emmer Kornél* meghívta. Ez alkalommal beható vita tárgya volt a fővárosi erdők kezelésének és gondozásának módja és az indítványozó *Emmer Kornél* három pontba foglalta össze kívánalmait. És pedig:

1. Az üzemeterv kimétezebbé teendő, a meglevő erdőállományra nézve hosszabb fordulatok — vágatási turnusok — megállapítása által.

2. Az erdők kezelésének és kihasználásának rendszerre nem általánosabb sablonok szerint állapítandó meg, hanem az illető erdőrészt fekvése és egyéb helyi viszonyai szerint specializálendő, úgy hogy a szükséghez helyett szállási, illetve ugróarrolási rendszer állapíttassék meg.

3. Kivételés szépségű, pótolhatatlan csoportok és faegyedek fenntartandók és parkszerűen kezelendők.

Az indítvány egyes részei a jelenlét szakértőknél visszhangra találtak, de az ankat maga határozatot nem hozott annyival kevésbé, mert az erdő kezelése első sorban a fővárost illeti meg, ennek az

Magy. kir. szab. Osztálysorsjáték

1-ső húzása november 16 és 17-én

Ered. egész sorsj. ára frt 6.—
fél . . . . . 3.—
negyed 1.50
nyolcad . . . . . —.75

Megrendelendő

WOHL főelárusítónál

BUDAPESTEN, Diana-fürdő.

autonómiajára körébe tartozik. Az értekezletről felvett jegyzőkönyvet a földmivélségi miniszter a székes-fővárossal közölve, az erdészeti osztály elnöke, *Vasziévis*, október 31-én összehívta a bizottságot, hogy a jegyzőkönyvet tárgyalás alá vegye. Ez ülésen *Emmer Kornél* részletesen kifejtette agyálait az eddigi erdőkezelésre vonatkozólag és előadta, hogy a 40, illetve 60 éves tarolási fordulatok mellett rövid idő alatt teljes kopárság következik be majd ott, ahol most dus erdők állanak.

A bizottság tagjai kivétel nélkül osztották *Emmer Kornél* indítványát s elhatározták, hogy e részben a miniszterhez felterjesztés intézendő s addig, amíg az új üzemterv, amely a fent jelzett elveken fog alapulni, részletesen kidolgozva és megállapítva nem lesz, a további vágatásokat fel kell függeszteniük.

(*) **A főváros a központi hitelszövetkezetben.** A főváros annak idején 10.000 koronát jegyzett az Országos Központi Hitelszövetkezet üzletrészei gyanánt. A kereskedelmi miniszter ártirt a fővároshoz, kérve, hogy többet jegyezzen. A tanács erre elhatározta, írjon a főváros még 5000 koronát alá. A pénzügyi bizottság ebbeli előterjesztését ma tárgyalta és hosszabb vita után a további aláírás ellen nyilatkozott.

(*) **A Károlykaszárnya átalakítása.** Hosszabb nyilatkozatot kaptunk *Hegedűs Ármin* fővárosi mérnök úrtól, a károlykaszárnai építkezés művezetőjétől, a minap megjelent ama közleményünkre, amely *A közigazgatás csúlje* címen nem éppen rózsás színen mutatta be az ottani átalakítási munkálatok stádiumát. Az újságírói objektivitásnak teszünk eleget, amíg az közleményvel szemben, amely a *Fővárosi Tudósít* nyomán került lapunkba, kiemeljük a fővárosi mérnök nyilatkozatából, hogy a Károlykaszárnyában végzett munkálatok egyáltalán nem hátráltatták az odaszánt hivatalok beültetését és zavartalan funkcióját. Az átalakítási munkálatok mindössze 180.000 forintba fognak kerülni, és hogy csak ennyibe, bizonyára sok érteleme van a művezető lelkiismeretes és szigorú ellenőrzésének is.

(*) **Uj terhek.** A kerékpár megadóztatása nem felelt meg a tekintetes tanács várakozásának. Az a 15,000 forint, a mi a biciklisták adója után befoly, bizony édes-kövés ott, a hol milliókra menő deficitet kell elenyészletni. De arravaló az adóügyi osztály, hogy gondoskodjék a fővárosi közönség újabb megterhelhetőségéről. S az csakugyan új jövedelem-forrásokat fedezett föl. Ezek közt ajánlja, hogy a hátralékos községi adók és házbércrajcárok után éppen úgy szedhessenek késedelmi kamatokat, mint a hogy az állam az adó után. Ebből 36—40.000 forint remél. 6000 forintot remél azon a címen, hogy az adók behajtásának illetékét olyan nagyra emelik, mint az állami díj. A *pénzügyi bizottság*, amelynek tulajdonképpen az a hivatása, hogy minél türethetőbb tegye az adózó polgárok terheit, az ügyosztály e tervet helyeselte, sőt hozzájárult ahhoz is, hogy az adóbecslési jegyzőkönyvek díja és az építési és egyéb mérnöki eljárások díjai fölemeltesse.

SZÍNHÁZ, ZENE.

** **Uránia-Színház.** Meghívott, előkelő közönség jelenlétében ma este nyitották meg Budapest legfiatalabb színházát, az Urániát. A közönség sorában voltak többek között: *Wlassics Gyula* vallás- és közoktatásügyi, báró *Fejérváry Géza* honvédelmi és *Hegedűs Sándor* kereskedelemügyi miniszter, dr. *Wekerle Sándor*, gróf *Andrássy Aladár*, *Matlekovics Sándor*, *Rakovszky István*, *Fraknoi Vilmos*, *Gyulai Pál*, gróf *Zichy Jenő*, *Szalay Imre*, *Szalay Péter*, gróf *Apponyi Lajos*, *Hieronymi Károly*, *Csoszánk Benő*, *Rudnay Béla*, báró *Thoroczkay Viktor*, báró *Eötvös Lóránt*, *Szily Kálmán*, *Földes Gyula*, *Bartha Miklós*, *Benke Gyula*, *Weisz Berthold*, *Kossuth Ferenc*, *Szűcs Pál*, *Polónyi Géza*, *Herman Ottó*, *Ágai Adolf*, dr. *Fröhlich Izidor* és még többen. *Klupathy Jenő* egyetemi tanár szép kísérletekkel illusztrált érdekes előadást tartott ezzel a címmel: *Amikor a levegő folyóssá lesz*. Az előadó tanárt a közönség megtapsolta. Ezután a *Küzdalem az északi pólusért* című látványos előadásban gyönyörködött a közönség. A színházban holnap este tartják az első rendes előadást.

** **A budapesti zenekedvelők egylete** e hó 5-én, vasárnap délután 3¼ órakor tartja első összejövetelét az *Eszakokból* az egylet helyiségében (V. Bálvány-utca 14.)

** **Lindau Pál** — színházigazgató. *Berlinből* táv-íratotza tudósítónk: A *Berliner Theater* régóta huzódó igazgató-válsága véget ért. A mostani direktor, *Prasch* Alajos visszalépett a színház igazgatásától, helyét *Lindau Pál*, a hírneves német kritikus és író foglalta el.

** **A Baba jubileuma.** A Népszínházban holnap, szombaton kerül színre ötvenedszer *Ordonneau* és *Audran* operettje, a *Baba*, amelynek eddigi negyvenkilenc előadásán a főszerepben állandóan közreműködtek: *Hegyi Aranka*, *Küry Klára*, *Csatai Zsófi*, *Vidor*, *Németh*, *Solyomosi*, *Tollagi* és *Horváth Vince*. A jubiláló operett holnapi kiosztása is ugyanez.

** **Az Operaház előadása otthon.** A m. kir. Operaházban holnap (szombaton) este *Tebrini Márta* vendégfellépésével *Thomas* dalimé, a *Hamlet* kerül színre. A *Telefon* *Hírmondó* az előadást közvetíteni fogja s így az előfizetők otthon is végighallgathatják. — Opera után 11 óráig *cigányzene* lesz hallható a kagylókban az *Emke* kávéházban.

Papa Lebonnard.

— *Novelli* első fellépése a *Vigszínházban*. —

Budapest, november 3.

Novelli nem színész.

Apostol, aki az örök emberit hirdeti a művészetben.

És ezzel akár le is tehetnők a tollat. Mert mit mondhatnánk róla még többet, mint a mit már mondtunk. Ebben a pillanatban, amelyben felszedjük az írótlollukat, hogy számot adjunk a mai első *Novelli*-est benyomásáról, szinte irigyeljük azokat, akik ezeknek a benyomásoknak a néma gyönyöreiben merülhetnek el némán és hallgatagon, mint ahogy egy rózsának az illatát szívjuk, vagy a *Mont-Blanc* fenséges hőormának a látára csodálattal telünk el és hallgatunk.

De nekünk, akiknek kötelességünk a szincerezés, még saját magunkat is ellenőriznünk kell és saját magunk előtt fel kell vetnünk a kérdést:

— Vajjon igazi gyönyörűség-e az, amit érzünk s alapos okunk van-e arra az elragadtatásra, arra a csodálatra, amely ennek a *szinpadí embernek* a látására elfogott bennünket ott a színházban s elkísért bennünket ide az íróasztalunkhoz s még sokáig, nagyon sokáig fog tovább kísérni bennünket az életen keresztül?

Hát magunkba szállunk; számot vetünk a szívünkkel és az eszünkkel és rögtön tisztában vagyunk vele, hogy nem tévesztett meg bennünket se az a világhír, amely *Novelli*t megelőzte, mielőtt a szinpadon őt megismernünk adatott volna, sem nem vesztegette meg látásunkat és hallásunkat ez a tudatunk, hogy nagyobb, a kultúrában előrehaladottabb nemzetek gyermekei rajongtak már ezért az olasz színjátszóért.

Ha az olasz szinpad nem ismerte volna el legelső nagyságának, ha a minden más nemzetbeli művészetre féltékeny francia sovinizmus nem hajtotta volna már meg előtte pántszáját; ha mint teljesen névtelen, most először pattant volna ki először az ismeretlenség homályából, akkor is azt mondanók róla, amit így mondunk: *Novelli* és a *Tökéletesség* egyazonos fogalmak a szinpadon.

Hogy pár szóban jellemezzük ezt a szinpadí tökéletességet: fenségesen egyszerű, mint a természet maga. De ebben a fenséges egyszerűségben csak az nem látja az ezer meg ezer összeműködő, egy cél, az örök szép felé törő erőt, aki nem tud nézni s akinek felületes látásából hiányzik a megismerés tehetsége.

Játéka véghetetlenül egyszerű. Minden, amit mond, minden amit tesz, olyan magától értetődő, olyan másképpen el sem képzelhető, mint... mint a győzedelmes igazság. Alig vagyunk képesek elhinni, hogy ez a *Papa Lebonnard*, aki előttünk jár-kel, egy lélekkelő szenvedésnek a súlyát hordja szíven s egy mosoly, egy nevetés mögé rejti életének egész szenvedését, — egy perccel az előadás után betér egy színházi öltözőbe, lerántja fejről az őz parókát, letröri arcáról a szinpadí festéket és mint *Novelli* támad fel újra.

— Nem, nem! *Novelli* nincs, nem is volt soha s akit magunk előtt látunk, az *Papa Lebonnard* maga, az öreg órásmester, akinek a felesége bűnös viszonya révén egy idegen fiút csempesztet be a családba s akinek szívét már tizenöt esztendő óta marcangolja ez a kín...

Nem foglalkozunk többben *Jean Aicard* színművével. Azok közé a mesterkéltén összeerőltetett darabok közé tartozik, amelyekhez még a drámai ökonomia szempontjából is sok fér, de amelyeknek az a menetségük, hogy ne mondjuk, az az előnyük, hogy nem akarnak darabok lenni, hanem egyetlen szerep kedvéért írónak meg.

Papa Lebonnard-t sok-sok esztendővel annak előtte megcsalja a felesége s ebből a bűnös viszonyból egy fiu gyermek születik. Az öreg órásmester, aki szép vagyonnal vonult vissza, megtudja, hogy a fiu nem az övé, de hosszú tizenöt esztendőig hallgat és szereti, szereti ezt a fattyut, mert... mert az Isten úgy alkotta meg, hogy szíve tele van szeretettel s

mert bölcsességének az alapelve is a szeretet és mindig a szeretet. Csak akkor billen fel ennek a krisztusi szeretetnek az egyensúlya, mikor a bűnös feleség és a fattyu-fiú utjába állanak a leánya, az *Ólednya* boldogságának. Nem akarják, hogy a leány egy szegény, fiatal orvosnak a feleségévé legyen, mert ez a fiatal orvos — fattyugyerek. És ezt a fattyu veti a szemére. Ekkor kitör az öreg órásmester a tizenöt esztendőn át konokul elfojtott keserűség, harag és gyűlölet... De a darab végén csak megint visszatér a krisztusi szeretet malasztja.

— Ki a gyerekeknek az apja? — kérdezi. — Az, aki szereti!

És a szívéhez öleli a fiút, mint a magáét. S mikor ezt megcselkeksi, látszólag az öreg ember együgyű gyerekeséggel oda bújja a világ szemébe: — *Ma tre volte? No!*... Bolondja vagyok a jószágna? Nem!

De ebben a látszólagos együgyűségben egy világfenntartó eszme fejeződik ki: a mindent megbocsátó szeretet az, ami a világot összeforrasztja s megmenti széthullástól...

Novelli fölötté áll annak a vonalnak, amelyhez a kritikának valami köze van. Az ő *Papa Lebonnard*-jánál legfeljebb arról lehet szó, hogy a darab megindulásától nyomról-nyomra kísérik s elmondjuk, hogy miképpen csinálta meg ezt és azt; hogyan titkolta a szenvedését, hogyan küzdött az ellen az emberi gyöngyösége ellen, hogy a gyűlölet ki ne fakadjon szívében, hogyan lesz véghetetlen szeretete fölött urrá a harag s hogyan hajt ki szívében újra a mindent megbocsátó szeretet.

De hát mért szólani erről is? Minek beszélni arc- és szemjatekról, minek beletévedni a magasztalások banális szívrágáiba? Ha összehordanánk mindent, amit a színjátszóra magasztalót és csodálattal kifejezőt elmondani lehet, még akkor se adhatnánk teljes fogalmat *Novelli* művészetéről. A napot nem leírni kell, hanem megfürdeni az aranyában és sütni magunkat a melegével. Csak akkor tudhatjuk igazán, hogy mi a nap.

*Novelli*t látni és csodálni kell a saját szemünkkel, csak akkor lehet róla fogalmunk, hogy kicsoda *Novelli*?...

Még pár szót az olasz társulatról. *Novelli* ensemble-ja nem összeverbuvált staggione, amely egy külföldi vendégköruttra verődött össze. Sem a *Duse*, sem a *Zacconi*, sem a *Sarah Bernhard* társulata nem vetekszik vele. Javabéli színészek, akik nemcsak hogy nem rontják az illuziót e körül a szinpadí nagyság körül, hanem a középértéken felül emelkedő jó staffage-t szolgáltatnak neki. *Olga Giannini* (*Lebonnard* felesége) előkelő és distingválétlésű színésznő, aki a szépségén kívül egyéb kvalitásaival is tud hatni. *Rodolphi* kisasszony, *Bagni*, *Orlandini*, *Cassini* urak mind az olasz verismo jeles iskolájának a sarjdekái.

A *Papa Lebonnard* hatása óriási volt. A közönség a darab első részében bizonyos tarózkodó mérséklettel kísérte *Novelli* játékát. Mintha mindenki csak ezt kérdezte volna:

— Lássuk hát, hol üt ki *Novelli* urból a világ első művésze?

Egy-egy tetszés-moraj szállt ajakról-ajakra, amely egyre sürűbb és sürűbb lett, míg egyszerre csak nyílt tapsban tört ki a közönség tetszése. A harmadik felvonás végén aztán, az után a jelenés után, amelyben *Papa Lebonnard* elvakult dühében odavágja a fiu szemébe az anyja bűnét és szinte kéjeleg a bosszu gyönyörében: *Novelli* művésze urrá lett a közönség szíven és orkánserűleg zugott a taps és hivaták, hivaták, meg újra hivaták.

Ilyen elementárisan csak ott tör ki a közönség, ahol a művészet teljes diadalt ül s *Novelli* vendégszerelése — amely ma nem egészen telt ház előtt kezdődött meg, — korszakos lesz a magyar színészet annalesében.

Valamennyi színészünk csak van, mindnek, kivétel nélkül, azt szeretném odakiáltani:

— Menjetez és tanuljatek igazi művészetet *Novelli*től!

S mindenkinek, aki csak valaha volt színházban, ez:

— Menjetez, ostromoljátok meg a színház kapuit s szereztétek meg lelketeknek azt az isteni gyönyörűséget, hogy ez az Apostol prédikálja nektek a művészet örök igazságait.

Márkus József.

MŰVÉSZET.

□ **A miskolci műtárlat** november 11-én nyílik meg. Sok kiváló művész vesz részt a tárlaton, amelyet *Hock János* országgyűlési képviselő rendez.

A szalón elnöksége e kiállítás alkalmából fölkérte *Wlassics* Gyula közoktatásügyi minisztert, hogy az állam által vásárolt képekből néhány darabot engedjen át a miskolci muzeum számára.

□ **Pályanyertes művészek.** Az Országos Magyar Képzőművészeti Társulat művészeti bizottsága ma délután döntött az Egyesült Villamosági Részvénytársaság által hirdetett plakátpályázat felett. A művészi versenyre 39 pályamű érkezett be, amelyek közül a bizottság a 600 koronás első díjat a „*” jelű műnek ítélte oda, a 200 koronás második díjat pedig a *Piktör* jelű mű munkának juttatta. Ezenkívül a pályázatot hirdető társulat igazgatója a *Fiat lux* jelű mű szerzőjével is érintkezésbe lépett a mű megvásárlása iránt. A jelű levelek kibontása után az első díj nyertesül *Horváth* Károly és *Gyenes* János Münchenben élő magyar plakátrajzolók, a második díj nyertesül *Erdélyi-Epstein* Győző került ki. A díjakat a nyertesek a pályázatot hirdető részvénytársulatnál vehetik fel.

□ **A tőzsde palotája.** A tőzsdetanács építési bizottsága ma délután *Kornfeld* Zsigmond elnöke alatt ülést tartott, melyen megalkototta a tőzsde új épületére hirdetett pályázat bíráló-bizottságát. A bíráló-bizottság elnöke *Kornfeld* Zsigmond lett, az építési bizottság elnöke *Külföldi* szakértő-tagok: C. G. *König* műépítész, a bécsi műegyetem tanára; dr. *Paul von Wallot* műépítész, titkos tanácsos, a drezdai művészeti akadémia tanára, a berlini birodalmi palotájának építője. Belföldi szakértő-tagok: *Fittler* Kamill, műépítész, az Iparművészeti Múzeum igazgatója, *Neuschloss* Ödön mérnök, *Schulek* Frigyes műépítész, tanár, *Strobl* Alajos szobrász, tanár. *Zsúri-tagok* a tőzsde-tanács részéről: *Laronyi* Benedek, *Deutsch* Sándor, *Frankl* József, *Geiger* B. Zsigmond, *Pekár* Imre, *Sándor* Pál, *Simon* Jakab, *Weisz* Berthold.

□ **Gábor Áron szobra.** A berecki *Gábor Áron* szoborbizottság a következő felhívást teszi közzé:

Székelvitézség, székelvitézség, székelvitézség, székelvitézség, székelvitézség, ebből a négyféle materiából volt megalkotva *Gábor Áron*, nemzetünk szabadságharcának ez a dalias, legendás alakja. Annak a hősi kornak voltak nálánál nagyobb s dicsőbb férfiai, de meghatóbbat, megkapóbbat, rokonszenvesebbet *Gábor Áron*nál még az a csodás küzdelem sem tudott létrehozni. Az egyszerű mesterember, akit hőssé, lángészé és vértanúvá avat a hőszerelmének paroxizmusa. Hívó szavára a haragok leszállnak a tornyokból, nem kondulnia, hanem döngőnie kellett akkor az érenek. S a haragokat ő átöntötte ágyukká. Kitalálta ezt a művészetet? Hol leste el e művészetnek titkait, törvényeit? A hazaszeregetnek sugallata dolgozott benne. Az termékenyítette benne a székelvitézség leleményességét, az illette belé azt a varázslatos intuíciót, amelynek nyomán rögtönzött tudás és hevenyészett tökéletesség fakadt. S mikor megöntötte volt az erdélyi sereg ágyuit, akkor maga is beállt katonának. Teremtő erejét kiegészítette vitézsége. Élete és halála *Gábor Áron*nak egyformán tanulságos, egyformán példát adó. A későbbi ivadékoknak azt hirdeti, hogy szolgálni kell a hazát kinek-kinek minden erejével és saját magának tetovázás nélkül való feláldozásával. Sirja fölött legendák csodavirágai fakadnak. Ery hős, aki műhelybe vonul, egy teremő erő, aki harterén esik el. Hagyományait körülfonták a népköltészet rózsái s illatuk dalban és regében hirdeti *Gábor Áron*nak sohasem fonnyadó, soha nem muló dicsőségét.

Szobrot akarunk emelni *Gábor Áron*nak. Hadd álljon ércalakja ott, ahol egykoron bülsője ringott, az erdélyi magyarság egyik őrhelyén, *Bereck* városában. Nem elég szegény a magyar nemzet immár arra, hogy lemondjon a kegyeletnek erről a cselekedetéről. Szózatot intézünk a nemzet minden hű fiához. Adakozzék kiki a maga módja szerint. Hozza el kulturáját a szegény, ezüstjét a tehető, aranyát a dús gazdag. *Gábor Áron* megérdemelte ezt mind egyenkéntől és együttvéve valamennyjünkől, a magyar nemzetől, a magyar hazától. Az összeg, amelyből kitalál *Gábor Áron*nak művészi megörökítése, nem kíván a magyar társadalomtól jelentékenyebb áldozatokat. Ezekről van szó mindössze, amelyek hetek múlva összekerülhetnek, ha ez a szózat eljut minden magyar ember hazafias lelkiismeretéhez. Adjunk mindnyájan s adjunk gyorsan. Hadd álljon az ő szobra, mielőtt még letelnék dicső halálának félézredes jubileuma.

Hazafias szívvel ajánljuk a lelkes székelvitézség felhívását a magyarság kegyeletlen áldozatkészségébe. Nemes cél megvalósítását tűzte az maga elé, a melytől nem vonhatja meg támogatását senki, aki szívébe zárta *Gábor Áron* legendás tetteit. Adományok a *Gábor Áron-szoborbizottság* címére, a „Budapesti takarékpénztár és országos zálogkölcson-részvénytársasághoz” (Budapest, Andrassy-ut 5. sz.) küldendők.

TUDOMÁNY, IRODALOM.

□ **A Magyar Történelmi Társulat** ma este 5 órakor ülést tartott az Akadémia heti üléstermében, *Thaly* Kálmán elnöke alatt. *Nagy* Gyula titkár bejelentette, hogy dr. *Lánczy* Gyula, a társulat eddigi tisztes tagja, az alapító tagok sorába lépett. Ezután

felvettek négy rendes tagot, mire *Óváry* Lipót, *Kobler* Jánosnak Fiume történetéről írt munkáját mutatta be. A nagybecsű munkát Fiume képviselőtestületének egyhangú határozata folytán, Magyarország ezred-éves ünnepére emlékre a város a maga költségén adta ki *Kobler* János, egy fiumei patricius család fia. A felolvasás után a titkár bemutatta a pénztári jelentést, amely szerint a társulat vagyonja a mai napon 10.057 forint. Végül a társulat kiadványában megjelenő *Történelmi Tár* szerkesztőjévé, titkos szavazás útján, nagy többséggel dr. *Komáromy* Andrást választották meg.

VIDÉK.

— **(A mócsai vallatásban)** részes tisztviselőket *Komárom* vármegye közigazgatási bizottságának fegyelmi választmányja, amint már hírül adtuk, hivatalukból elmozdította. A határozat az egész közvélemény osztatlan helyeslésével találkozott, amidőn a törvény teljes szigorával büntette az embertelen tisztviselőket s megokolása azt mutatja, hogy a választmány hivatásának magaslatán áll. Ez a megokolás nem kevésbé alkalmas arra, hogy az országot megnyugtassa s azért érdekesebb részeit a következőkben közöljük:

Hogy az előnyomozat mily törvényellenes eszközökkel fogantatott, ezt bizonyítja már maga az a körülmény, hogy a letartóztatott egyének oly büncselekmények elkövetésében vallották magukat bűnösöknek, melyeket el nem követtek; mely vallomást, hogy akkor is megtették volna, ha arra, törvényellenesen, kényszerrel nem kényszerítették, feltenni nem lehet. A fentiek szerint tehát, ha a fegyelmi eljárást megelőző vizsgálat során a *Szabó* Kálmán és *Molnár* Gedeon terhére rótt összes törvényellenes cselekmények és visszaélések — nevezetesen ezek között *Kovács* Istvánnak spirítusszal való égetése, valamint az ugyanezen által előadott azon panasz, hogy *Molnár* Gedeon körmei alá kést szurt, — beigazolhatók nem voltak is, mégis minden kételyt kizáró módon megállapított, hogy a szóban forgó rendőri nyomozat alkalmával oly visszaélések követtek el, melyek az egész művelt közvélemény legnagyobb foku megbotránkozásával joggal provokálták és melyek a vármegye közigazgatását az egész ország, sőt ugyyszólván egész Európa előtt a legnagyobb mértékben kompromittálták. Nem szenved kétséget, hogy az elkövetett összes visszaélésekért a teljes felelősség *Szabó* Kálmán szolgabírói terheli, ki a nyomozás vezetésére hivatva volt, kit a rendelkezési jog megilletett és aki eltűrte, hogy a rovancsolás eszközlésére kiküldött *Molnár* Gedeon alszámvevő oly hallatlan visszaéléseket kövessen el. De teljes felelősség terheli *Molnár* Gedeont is, melyet még súlyosabbá tesz az a körülmény, hogy tudatában kellett lennie annak, hogy ő tisztán csak a pénztári hiány megszüntetésére hivatott, illetőleg a rovancsolás eszközlését végeztetett ki és ennek dacára őt még nem illető hatósági jogkörrel színelve, oly súlyos visszaéléseket követett el. *Szabó* Kálmán és *Molnár* Gedeon szóban forgó visszaéléseik által elvesztették azt a bizalmat, mely küztisztviselőben elengedhetlenül megkívántatik és érdemtelenné tették magukat arra, hogy hivatalaikat, amelyekkel járó kötelességeiket oly súlyosan megszegték, tovább viselhessek, velük szemben tehát a hivatalból való elbocsátást a fegyelmi vizsgálat során kiderített tényállás is teljes mértékben indokolja, a közszolgálat érdeke és a joggal felháborított közvélemény pedig sürgősen és parancsolólag követeli a nélkül, hogy a büntető bíróság ítélete bevárandó lenne, annál kevésbé, mert a hivatalvesztés, mint fegyelmi büntetés a fegyelmi vizsgálat során megállapított tényállás alapján teljes mértékben az esetre is indokolt lenne, ha nevezeteket a büntető bíróság perrendszere bizonyítékok hiányában az ellenük emelt vádak alól esetleg felmentené is.

— **(A szászsebesi plakátügy.)** Szászsebesről írják lapunknak, hogy az ott lakó magyarok és szászok között nagy feszültség támadt egy — plakát miatt. Ezzel a plakáttal a szászsebesi magyarság kívánt hangulatot csinálni, hogy a lakosság ünnepelje meg félézredes emlékét annak a napnak, mikor a vizaknai csatából visszatérő Bem tábornok sebesültjeit Szászsebesen — ahogy a plakát mondja — „meggyilkolták.” Ez a szó, amely talán többeket látszik a gyilkossággal vádolni, mint amennyire a plakát szövegezői érthették, nagy felháborodást okozott a szász lakosság körében s mozgalom is indult, mely a magyarok ünnepét ellensúlyozza. A szászsebesi polgármester tapintatos közbelépése azonban elejét vette az ellenmozgalomnak, habár ugyanakkor már a magyarok is elállottak attól a szándéktól, hogy ilyen hangulatban az ünnepet megtartsák. Ezen tanulság azonban leszűrődik most

utólag a plakátügyből. Az ugyanis, hogy olyan exponált helyen, mint Szászsebes, már a félreértések elkerülése céljából is tanácsos, ha legalább az állami rendhez hű elemek a legnagyobb szabotossággal fejezik ki magukat. Mert kétségtelen, hogy a plakát kissé hiányos szabotossággal volt fogalmazva s a szászok ingerültsége ennélfogva érthető. De másrészt az is kétségtelen, hogy a szászsebesi magyarok igen jól tudják, kik gyilkoltak a szabadságharc idején Erdélyben; a szászokra tehát semmiestre sem érthették ezt a kifejezést. Ilyenformán a szászokkal szemben, akik a kevésbé szabotossággal fejezésen teljesen megüldöttek, a magyarságot is méltán igazolja az a körülmény, hogy a szászokra nem is gondolhattak, mikor azt az inkriminált kifejezést leírták. Csak egy kis félreértés volt mindkét oldal s kívánatos, hogy éppen ilyen félreértés ne ismétlődjék soha az exponált Erdélyben, ahol magyaroknak és szászoknak karöltve kell együtt járniuk az állami rend megbontóival szemben.

— **(Uj egyházfelügyelő.)** Főpárol táviratozzák, hogy a dunántúli ág. ev. egyházkerület felügyelői állására *Ihász* Lajos hathalmi nagybirtokos választották meg nagy többséggel. *Ihász* Lajos, aki *Hegedűs* kereskedelmi miniszter sógora és *Jókai* unokahúgának férje, az egyházkerületben és Veszprém megye törvényhatósági bizottságában kiváló képességeivel és nagy áldozatkészségével előkelő nevet vívott ki. *Ihász* rokona a hős *Ihász* Dániel 48/49-iki ezredesnek, aki haláláig hűséges társa volt *Kossuth* Lajosnak a száműzetésben.

EGYESÜLETEK.

— **(A budapesti újságíró egyesület)** segítő-alapjának igazgatótanácsa ma délután ülést tartott *Cziklay* Lajos elnöke alatt. Az elnök üdvözölte a megjelent *Boross* Ernő egyesületi orvost, akit az igazgatótanács legutóbbi ülésén előadó orvossá választott, hogy beteg egyesületi tagok elhelyezésénél szakértői véleményét meghallgathassa. *Egry* Mihály igazgatótanácsos, akit Nyárbánya városa főjegyzőjévé választott, lemondott állásáról. A választmányt felkéri, hogy az igazgatótanácsban megüresedett helyet töltsé be. Az igazgatótanács mai ülésén két rendes tagnak 490 korona segélykölcsönt szavazott meg s négy nem tagnak 90 korona segélyt osztott ki.

(Felolvasás.) A budapesti hereskedőifjak társulatában 4-ikén, szombaton este 9 órakor *Várady* Antal fölolvasást tart. A felolvasást tánc követi. Meghívók a társulat titkárságánál kaphatók. (IV., Magyar-utca 3.)

SPORT.

*. **Alagi lóversenyek.** A nagy pályák irigylakve nézhetnek ilyenkor késő őszszel Alag felé, ahol egy egészen kis két napos meeting előtt olyan a sürgős-forgás, olyan a készülődés, mint másutt a legnagyobb meetingeken. Lesz mindjárt holnap, a meeting első napján néhány figyelemreméltó vendégszereplés a nagy pályák egy pár elég figyelemreméltó tehetségtől lova részéről, amilyen *Timár*, *Alagrecque*, *Driver*, *Veloce* stb., s ez már egymaga is érdekességet ad a versenyeknek. Különösen érdekes lesz a *Hubertus-gátverseny*, itt szerepelne először urlovas pályán *Timár*, ellene pedig *Fée*, *Ohé*, *Grimaldi*, *Esthajnal*, *Eregy* veheti fel a küzdelmet. A holnap nap típpei a következők:

- I. *Alagrecque* — *Falusi* lány.
- II. *Timár* — *Veloce*.
- III. *Driver* — *Geiszt*-istálló.
- IV. *Präsident* — *Déleg* II.
- V. *Des Grioux* — *Khismet*.
- VI. *Bokros* — *Rabenvater*.

*. **A bécsi pótmeeting.** A sportsmanek és a lovak végkimerülése közben kezdődött ma meg a bécsi novemberi vizsgameeting, lóversenyhez nem illő unalomban és egyhanguságban. Akik vizaszt vártak a pótmeetingtől, meglehetősen csalódtak, kivéve a bookmakereket, akik ma megint két verseny után voltak abban a kellemes helyzetben, hogy nem kellett a táskájukba nyulniok. Sem *Da Capo*, sem *Esparsette* győzelmére nem fizettek ki semmit, sőt *Patrizierin*, *Füllette*, *Orchef* és *Alár*, a többi győzők is csak másodszorban favorizált lovak voltak. A nap főszáma, a *Hubertus-akadályverseny* elég érdekesen alakult s *Alár* csak erős küzdelem után tudta a célnál *Budát* és *Clariont* megelőzni. A mai eredmények máskülönbben a következők:

I. **Kétéves nyertlenek versenye.** Díj 2000 korona. Távfolság 1000 méter. *Baró* Rothschild N. *Patrizierinje* (Adams) első, gróf *Fesztech* T. *Hirondeille*je második, *Dréber* A. *Reducerje* harmadik. Azután *Baranya*, *Gerence*, *Fetard*, *Rourdic*. Ítélet: Könnyen háromnegyed hosszal első, négy hosszal harmadik. Totalizátor: I. 25:35, II. 25:33, III. 25:53.

II. Handicap. Díj 2000 korona, távolság 1300 méter. Péchy A. Daapaja (Barton) első, Egyedi L. Györgykéje (Sands) második, Dreher A. Dogmája (Smith) harmadik. Azután Serena, Malmaison, York, Simbach, Pimasz, Isolda, Ronacher. Ítélet: biztosan háromnegyed hosszal első, háromnegyed hosszal harmadik. Totalizátor: 5: 89. Helyfoglalások I. 25: 59, II. 25: 77, III. 25: 46.

III. Kétévesek eladóversenye. Díj: 2000 korona. Távolság 1000 méter. Baltazzi A. Fillelteje (Cleminson) első, Mr. Lincoln Orkánja második, Ferdinandy B. Artatlanja harmadik. Azután Héviz, Twilight, Táblabíró. Ítélet: Igen könnyen két hosszal első, fél hosszal harmadik. Totalizátor: 5: 23. Helyfoglalások: I. 25: 54, II. 25: 42.

IV. Hubertusi akadályverseny. Handicap, Díj 5000 korona. Távolság 4000 méter. Dittl Wehrberg K. Alár (Wheler) első, herceg Auersperg F. Buda második, Pongrácz A. Clarion harmadik, azután Slava, Compagnon, Eclairer. Ítélet: Küzdelem után fél hosszal első, 1 hosszal harmadik. Totalizátor: 5: 18. Helyfoglalások: I. 25: 47, II. 25: 58.

V. Eladóverseny. Díj 2000 korona. Távolság 1600 méter. Péchy A. Orchef (Poole) első, Mr. Newmarket Vak Botyán második, Miklósfalvi ménés Brabantine harmadik. Ítélet: Igen könnyen két hosszal első, tíz hosszal harmadik. Totalizátor: 5: 13.

VI. Kétévesek eladó handicapje. Díj 2000 korona. Távolság 1000 méter. Sényi S. ezredes Esparsetteje (Prudams) első, Szemere M. Cabbage Roseja második, Oborai ménés Melellája harmadik. Azután Fragile, Walkover, Gecko, Bandit, Alamizna, Monza. Ítélet: Könnyen 2/3 hosszal első, 2 hosszal harmadik. Totalizátor: 5: 56. Helyfoglalások: I. 25: 72, II. 25: 72, III. 25: 144.

*. A beszélő újság az alagi lövészokról. A *Telefon Hírmondó* holnap (szombaton) már a kora délutáni órákban részletes tudósítást olvastat fel az alagi lövészok eredményeiről.

Nyiltér.

Szavatok

a valóságért és helyességért, hogy az itt felsorolt számok sem a III-dik, sem a IV-dik sorsjátékban ki-szorsolva nem lettek. Minthogy a m. kir. szab. osztály-sorsjátéknál 50,000 nyeremény van, tehát a sorsjegyek felének nyerni kell, a valószínűség igen nagy, hogy éppen ezen számokra most kezdődő V. sorsjátékban nagyobb nyeremények fognak kihuzatni.

A számok a következők:

9892/3	62900/2	23369/4	74942/4	76140/2
92069/2	24924/4	80026/4	76145/2	
20126/4	43530/4	47311/4	76148/2	
		47315/4		

A sorsjegyek árai:

3/8	1/4	1/2	3/4
75 kr.	1 frt 50	3 frt.	6 frá.

Megrendelhetők vidékre postautalványon vagy utánvét mellett

Lukács Vilmos Budapest, V., Fürdő-utca 10.

a m. kir. szab. Osztály-sorsjáték főfelárújtója.

Mi a Schapirograph?

Schapirograph a legeslegjobb sokszorosító készülék fekete-nyomásra. Ara 15 frt. Kívánatra küldök bérmentve egy Schapirographot kipróbálásul 4 napi használatra és nem készítés esetén csak a bérmentesített visszaküldést igénylem. Prospektusok ingyen.

Vezérképviselő Pohl Fritz, Bécs, I., Rudolphsplatz 13.

Használt Remington írógépek teljesen jó állapotban olcsó áron kaphatók: Kanitz C. és fiainál Budapest, Dorottya-utca 12.

KLÉNO-ELYSE A LEGJOBB SZÉPES

(Az e rovat alatt közölteknek sem tartalmáért, sem alakjáért nem felelős a szerkesztőség.)

TÖRVÉNYSZÉK.

§§ A Dobozy-utcai küzdelmek. Eckstein Mór né a Dobozy-utca lakója, egy szép nyári reggelen a két kis csemotéjével együtt a piacra akart menni, de a nagyobbik fia becsületbeli ügye megakasztotta az útjában. Az érzékeny kis Eckstein ugyanis hajba kapott a viccházmaster gyerekével s alaposan meg-ráncigálta a házmasteri gyermek füleit. A nagy sívalkodásra előrontott a megbábt flu édes anyja, s egy kutyakorbáccsal védte meg fiacskája jogait, azaz alaposan megverte az ifjabb Ecksteint s Eckstein Mór né asszonyt is. Ecksteinné nem tudta bevárni a segédesapatokat s azon melege-ben elrohant a férjéért, aki megjelenvén a harc-téren egy visum reuertumra való hitlezzel látta

el a vicénét. *Photó* Antal nem nézhetvén a vicéné csufos vereségét szintén közbe lépett s súlyt akarván adni fellépésének, már kalapáccsal és bot-tal argumentált Eckstein ur ellen. A nagy lármára összeharagult a Dobozy-utca minden publikuma s két pártba oszolva megkezdte a háborút. *Künstlinger* Izrael volt az, aki első sorban küzdött s alább nem akarta adni, mint hogy szétharapja a házmaster gé-géjét. A házmaster vitézen elarancolta magát a szobában s amint az az indián harcokból eléggé ismeretes, az ablakból vette célba ellenfelét. Egy puska-lövés és *Künstlinger* Izrael halva rogyott az udvar közepére.

Ez a *Photó* Antal története. Ezért a harcias viselkedésért került ma a vádlottak padjára. Az itél-tanásban *Czárán* táblai bíró elnökölt, a védői tiszte-t *Fichler* Győző képviselő töltötte be. A vádlott avval védekezett, hogy ő csak el akarta riasztani a minden oldalról felvonuló Eckstein-féle segédesapatokat.

A bizonyítási eljárás délután 3 óra tájban ért véget. Ekkor *Czárán* elnök a tárgyalás folytatását délután 4 órára halasztotta. A délutáni tárgyalást a perbeszédék nyitották meg. Elsőben *Hodszay* dr. alügyész terjesztette elő vádját, utána dr. *Gál* Jenő a magánpanaszosok nevében beszélt. *Fichler* Győző mondta el ezután védőbeszédét. *Pichlernek* ez első végtárgyalási debüje fényesen kiállotta a tűzpróbát. A replikák után a törvényszék rövid tanácskozás után *Photó* Antalt erős felindulásban elküvetett ember-ölés vétsége miatt az enyhítő körülményekre való tekintettel, 2 évi börtönrre ítélte, amelyből azon-ban 4 hónapot már kitöltöttek vett. Az ítélet ellen az összes felek fellebbeztek.

§§ *Freystädter* Flóra ügye. A királyi Kuria jogerősen föloldotta báró *Splényiné Freystädter* Flóra gondnokságát, málfal a báróné nagy vagyonra fölött való teljes rendelkezését visszanyerte. Midőn az ügy a Kuria elé került elbírált a, a főváros tiszti ügyésze *Freystädter* Jenő kérelme és az árvászek utasítása folytán új keresetet nyújtott be a báróné ellen a budapesti kir. törvényszékhez, melyben arra kéri a bíróságot, hogy a bárónét helyezze gondnok-ság alá elmagyongóság miatt, vagyonára pedig ren-delje el azonnal az előzetes zárlatot. A tiszti ügyész a keresethez dr. *Donáth* Gyula budapesti orvosnak egy bizonyítványát is csatolta, melyben *Freystädter* Flórárt gyöngélméjének nyilvánítja. Az azonnali sürgős zárlatot pedig azon a címen kérte a tiszti ügyész, hogy a báróné nagy vagyonát a Kuria fölmentése esetére át ne vehesse mindaddig, míg az új kereset tárgyában a törvényszék nem döntött.

Ez ügyben ma volt a tárgyalás a budapesti kir. törvényszék előtt; *Apáthy* kir. itélőtáblai bíró szerepelt, mint referens. A báróné nevében ügyvédje dr. *Visontai* Soma jelent meg, míg az árvászeket dr. *Alkér* Emil képviselte.

A budapesti törvényszék hosszas tanácskozás után elfogadta *Apáthy* királyi táblai bíró referens indítványát s a fővárosi tiszti ügyészt sürgős zárlati kérésével elutasította, a keresetre pedig a tárgyalást november hó 22-ére tűzte ki.

TÁVIRATOK.

Erüsszel, november 3. A Scheldén óriási szerencsétlenség történt. Vagy 700 vasúti munkás át akart kelni egy hajóhídon. Amikor már 200 ember rajta volt, a hid leszakadt alattuk és a 200 vasúti munkás mind beleesett a folyóba. Mindenünnen csónakok és hajók siettek segítségükre, de attól tartanak, hogy legalább 70 ember odaveszett.

Mainz, november 3. Dr. *Haffner* püspök tegnap este kilenc órakor szívizélhűtésben meghalt.

Washington, november 3. A hadügyminiszte-rumban legközelebb *gyarmatügyi osztályt* létesítenek, amely kizárólag gyarmatügyekkel fog foglalkozni.

Az osztrák zavarok.

Jaromer, november 3. Tegnap este hat órakor az itteni landwehr-kaszárnya előtt nagy néptömeg csődült össze, amely pártját fogta azoknak, akiket az ellenőrző-szemlén a zede szóval való jelentkezés miatt elfogtak és a kaszárnyában fogva tartottak. Amikor a tömeg a kaszárnyaorségét inszultálta, a helyőrségi pa-rancsnok rendeltére kivonult egy század katonaság, amely a tüntetőket *szuronyszegezve* csakhamar visszaszorította. Minthogy attól tartottak, hogy a zavargás ismétlődik, *Josefstadtból* még egy század katonasá-got rendeltek ki Jaromerba. A közigazgatási járási fő-nök ideérkezett. A zavargás ismétlődésének megaka-dályozására meglettek minden intézkedést.

Újabb vizsgálat Picquart ellen.

Páris, november 3. Nagy feltűnést kelt *Galliffé* hadügyminiszternek az az intézkedés, amelylyel visszautasította *Picquart* ezredesnek kérvényét, hogy ügyében újabb vizsgálatot ren-deljenek el. A hadügyminiszter haditörvényszék elé fogja állítani *Picquart*-t, de nem hamisítás cí-men, hanem azért, mert titkos iratokat közölt *Leblois* ügyvéddel. Ez a döntés a revizió-párt körében nagy elkeseredést támasztott. Nagy akció készül Galliffé ellen.

A brünni cseh müegyetem.

Brünn, november 3. A brünni cseh technikai főiskola megnyitása alkalmából *Bauer* püspök a szé-kecsygházban ünnepi istentiszteletet tartott több elő-kelőség, a tanárok és a diákok jelenlétében. Az inté-zet egyik termében azután dr. *Zabradník* rektor be-zséledet mondott, melyben kiemelte az intézet jelentő-ségét, köszönetet mondott mindazoknak, kik létre-jöttét előmozdították és slavat kiáltot ő felségére. Báró *Spens-Boden* helytartó a kormány nevében vála-szolt és utalt ő felsége kegyelmére, melynek az inté-zet létrejötté köszönhető. Mindkét beszédet élénk tetszéssel fogadták. Azután megtekintették az inté-zetet.

Közzgazdasági táviratok.

Bécs, november 3. (A *Budapesti Napló* tudósítójá-nak telefonjelentése.)

Jegyzék: Tavaszí buza 8.47—8.42. Tavaszí rozsz 6.99. Tavaszí zab 5.49—5.48. Tengeri május—júniusra 5.33. Repece augusztus—szeptemberre 11.70—11.80. Oszí buza 8.30 forint.

Bécs, november 3. (A *Budapesti Napló* tudósítójának telefonjelentése. A *délutáni magánforgalomban* a zárlatok a következők voltak: Osztrák hitelrészvény 370.37 Magyar hitelrészvény 373.50. Angol-Osztrák bank 150.— *Unien* bank 269.50. Länderbank 304.50. bankgyűléslet 236.—, osztrák-magyar államvasut részvény.333.75. északnyugati vasut részv. 72.—, elbavölgyi vasut 252.50. dunagőzhajós részv. 238.25. alpesi bányarészvény 133.—, májusi járadék 325.50. osztrák koronajáradék 263.75. magyar arany. 99.65. magyar koronajáradék 95.30 német bírodalmi márika készpénz 57.80. ultimóra 59.01. tőrk sorsjegyek —, rimamurányi vasmű —, déli vasut —, dohányrészvény —, Napoleon d'or —, Lombard —.

Frankfurt, november 3. Árfolyamok novem-berre. (A *Budapesti Napló* tudósítójának távirata.) *Esti forgalom.* Osztrák hitelrészvény 231.40. Osztrák-magyar államvasut 142.50. Déli vasut 32.70. Osztrák arany-járadék —. Olasz járadék 92.75. Laura-kohó 257.20. Harpeni 203.80. Discont 192.60. Alpesi —. Bécsi bankgyűléslet —. Szilárd.

Berlin, nov. 3. (A *Budapesti Napló* tudósító-jának távirata.) *Esti forgalom.* Négy százalékos magyar aranyjáradék —. Magyar koronajáradék —. Osztrák hitelrészvény 231.40. Osztrák-magyar állam-vasut 142.50. Déli vasut 32.50. Északnyugati vasut —. Elbavölgyi vasut —. Orosz bankjegy készpénz 216.70. Busentiehradi —. Orosz bank-jegy —. (Ultimo.) Lombard —.

New York, november 3. *Liszt* helyben 2.80. Buza decemberre 73.3/8. márciusra 76/8. májusra 77.1/8. Tengeri májusra 33.3/8. Tengeri júniusra 33.1/8.

Chicago, november 3. Buza decemberre 68.3/8. Tengeri májusra 32.3/8.

New York, november 3. (Értéktözsde.) Váltó Londonra 4.86.3/8. Váltó Berlinre 95.3/8. Ezüst 58.1/8.

Napirend.

Naptár. Szombat, november 4. — Római katolikus: Bor. Károly. — Protestáns: Károly. — Görög-orosz (október 23.) Jak. Jéz. r. — Zsidó: Kiszlev 2. Sz. Toldoth. — A nap két reggel 6 óra 34 percek. — Nyugszik 4 óra 20 percek. — A hold két reggel 7 óra 46 percek. — Nyugszik délután 4 óra 40 percek.

A miniszterek nem fogadnak.
A képviselőház ülése délelőtt 10 órakor.

Szórakozó helyek.

Allatkert *nyitva tartoz nap*
Somossy Múzeum. Nagymező-utca. Ma egész új szenzációs műsor.

Folies Caprice. VI., Révay-utca 18. Naponta fényes műsor.

Miakits M. bor és sörcsarnoka az Urania színház mellett Kerepesi-ut 19. naponként zenecsel. Saját termésű borok.

Jahn Ede. Terézvárosi Filseni sörcsarnokban Andrásy-ut 44. Naponta előhalak.

Páris szálloda. Váci-körút. Éttermek. Elegáns ká-véház. Látványosság: Baucius-pince.

Ehm János éttermeiben (ezelött Szikszay) Nemzeti Színház-épület. Banda Marci hangversenye.

Putzer-pince Deák-tér naponta a pince és-termekben Schrammel és Boros Miska és Kiss Ferkó híres szólis-ták hangversenye.

Gregorits Ferenc éttermei Duna- és Lipót-utca sarkán. Fővárosi látványosság. Hetenként kétszer ka-tonazene.

Lantos-féle Erdélyi vendéglőben naponta a leg-Kitűnőbb erdélyi ételek és italok. Olcsó árak! Pontos ki-szolgálás bőlgyek által.

Margithid-kávéház. Lipót-körút 2. sz. Balogh La-jos és Dobronyi Géza zenekara hangversenye.

New York-kávéház éttermei estünkint honvéd-zenekar hangversenye.

Union-Szálloda díszes nagy étterem, villanyvilági-tás, specialitás *kerkpáterem*.

Magyar Színház-kávéház. Wesselényi-utca 51. naponta *Dankó Fista* híres magyar daltársulata.

Gar-brinus. Nagy sörcsarnok Erzsébet-körút 27. Naponta katonazene-hangverseny. Szabad bemenet.

Orient kávéház. Kerepesi-ut. Sági Pista zenekar-nak hangversenye és Schreier művés.

Kelleti kávéház. Dankó Gábor margitszigeti zene-karának hangversenye. Minden este Szulamit.

Vanek kávéház. Csömör-ut 13. sz. alatt minden kedd, csütörtök és vasárnapon „*Közfajtyoképek*” változatos műsorral.

Hegyesi József műszakács kitűnő konyháját hely-ben és vidéken ajánlja jórukká.

Bolega-pince. ujonnan fényesen berendezve, a Somossy-műlatóval szomben (Nagymező-utca 20.) naponta éjjel 3 óráig van nyitva.

KÜLÖNFÉLÉK.

A szerelem és a nő.

Ha az asszonyokról jól mondanék, azt mondják, nem ösmerem őket: ha rosszat szölok, azt mondják, hogy visszautasítottak.

De azért jól is, rosszat is mondok:

A szerelemben az emlékezésnek megvan az a jó tulajdonsága, hogy csak a kedves arcok mosolyát nem feleli el.

A szerelem gyümölcs, amelyet le kell szedni, a nélkül, hogy az ágat letörnök.

A szerelem olyan fonál, amelynek a két végét a nő a kezében tartja. Mi gombolyítjuk fel.

A szerelmes levél váltó látra, mindig meg kell fizetni, hogy milyen pénzben, az mellékés.

Kezdetre csak az igazán előkelő asszonyoknál akadunk. Egyéb asszonyoknál mindig a végén kezdjük.

Minden szeretetnek, még az anyáéknak is, megvan a féleme, a bánata. Isten minden öröm mellé bánatot is adott. A paradicsom egyik kapuja közvetlenül a pokolba nyílik.

Ha azt akarjuk tudni, mennyire tud bennünket valamely nő gyűlölni: emékeznünk kell arra, mennyire szerettük őt.

A szerelem olyan, mint az erős likör. Az ember tudja, hogy halálhozó, mégis újra visszatér hozzá.

A piros rózsza a fájdalom szimboluma, mert Vénusz vére festette meg.

A szerelemben és poézisban a botorok mindig előbbre jutnak, mint a bölcsök.

A szerelem a régieknek a legszebb találmánya azok közül, miket a modernekre hagytak.

A szeméremnek jogos, mert az a természet, amely védekezik. A prudéria jogtalan, mert csak álarc. A szemérem mögött egy nő áll, a prudéria mögött egy — liba.

A szerelem nem öregszik, gyerekkorában hal meg.

A szerelem ünnepei olyanok, mint a társaságoké: távozni kell, mielőtt a gyertyákat eloltják.

A politikában és a szerelemben az első engedmény tönkreteszi a hatalmat.

A barátság a járadékból él, a szerelem a tőkét emésztli.

Az ember a nőről mindaddig mondhat majd újat, amíg csak egy is lesz a földön.

A világ teremése óta csak a ruhák változtak: a nő soha.

Azok az asszonyok, akiket csak csodálunk, olyanok, mint Racine tragédiái: nagyon tökéletesek. Azokat az asszonyokat, akik előtt mint kérdőjelek állunk, sokkal jobban szerjük.

Hogy egy nő életkorát megtudjuk, kérdezzük meg őt magát és legjobb barátját. Ő harmincát, a barátja negyvenet mond: tehát harmincöt éves.

Arséne Houssaye.

— Nem dohányzóknak! A vasúti kupékon ez a felírás annyit jelent, hogy abban a szakaszban csak hölgyek foglalhatnak helyet. Mert ritkán akad olyan férfi, aki nem dohányzik, vagy legalább is nem türi a dohányfüstöt. Annál különösebb, hogy nemrég hölgyeket büntettek meg a dohányzási tilalom megszegése végett. A berlini vasúti vonalon néhány nem dohányzó uriember erősen tiltakozott az ellen, hogy a kupében levő két hölgy dohányozzék, mint-hogy a kupé ajtaján ez a táblácska volt kifüggesztve:

Nem dohányzóknak!

A két hölgy nem törődött a férfiak tiltakozásával és füstölt erősen, olyannyira, hogy az udvariatalan uriember az eberstrasse-i állomásfőnöknél jelentették őket.

Azonkívül, hogy hat-hat márka büntetést kellett fizetniök, csak éjszaka utazhattak tovább a dohányzásért rajongó hölgyek, mert személyazonosságukat kellett igazolniok.

— Fehér haj. A legutóbb a szecessziós hajdivat annál a kenderzsinnél állapodott meg, amelyet egy-egy genialis szecesszionista olykor egy kis zöld árnyalattal is tarkított. Most Párisban megvetik ezt a divatot s a fin de siècle jogán azt kívánják, hogy azok, akik még arra is igényt tartanak, hogy tiszteltben tartassanak, fehér hajat hordjanak. Eddig ugyan az volt a természetes, hogy az ezüstös hajszálakat festették feketére, ma pedig azt akarják, hogy mindenki büszkén mutogassa idő előtt megöszült üstökét. A párisi férfiak nagyon hamar

megöszülnek s azok a költők, akiknek munkáiban gyönyörködni szoktunk, pompásan festenek galamb-ész hajjukkal. Henri Lavedan, a fiatal akadémikus, Paul Hervieu, Maurice Donnay s a fiatal Meilhac egészen megöszültek. A színházak hős szerelemesei fehér hajjal játszószák fiatalos szenvedélyek tragédiáit és az az ősz Romeo izzó szerelmét ugyancsak ősz Juliának tolmácsolja. Severine, az ismert írónő, aki eddig lángvörös hajjal járt-kelt az utcákon, most hófehér haját a szellő játékszerűül adja oda, Jeanne Marni is olyan, mint egy tizen-nyeleadi századbeli marquise. Ugy mondják, hogy a járókelők csodálkoznak néztek a szellemes Gyp asszony után, s suttogva mondták: Nini a Mária Antoinette története — megöszült egy éjszakán.

— A boerok szokásai. A boerok nagyon ifjan házasodnak. Ha az ifju husz éves korát elérte, hitvest keres magának, ha ugyan a szülei nem találtak már neki. És a keresésben az első irányadó motívum egészen modern. Mennyi a hozomány? Ez az első kérdés. Mennyi juhot, lovat és marhát hoz a házhoz a lány? Ha talált lányt magának, akkor felcírázott lovon a lányos házhoz lovagol és megkéri a lány kezét. Az esküvőt rendszerint vasárnapi napon tartják meg. Csak a templomban találkozik a vőlegény a menyasszonnyal. A templomhoz mindegyik külön érkezik a családjával. A lakodalmat rendszerint három napig tart.

— Az ájtatos hölgy. Londonban most kiváncsian várják Balfournak, a kinestár első lordjának a feleletét egy kérésre, amelyet egy dugzagad londoni hölgy intézett hozzá. Az előkelő hölgy, akinek a vagyonánál talán csak a vallásossága nagyobb, ötezer font sterlinget (hatvanezer forintot) ajánlott fel évi járadékképpen Balfournak arra az esetre, ha becsületlőszóval megígéri, hogy vasárnap sohasem fog ezután football játszani. Az ájtatos hölgy azt hiszi, ha olyan szenvedélyes játékos és olyan előkelő ember mint Balfour megtartja a vasárnap szentségét, akkor sokan követik majd a példáját és Angliában sehol sem játszanak vasárnap footballt.

Igen ám, de ha mindenki járadékot kér az elhatározásáért?!

— Zsillip ur panaszkodik a társaságban, hogy egy irógépes ügynök zaklatja.

— A minap megharagudtam rá — mondta — és megfenyegettem, hogy ha még egyszer a nyakamra jön — fölgépelem ... És képzeljék, mit felelt erre a szemtelen ügynök!

— Mit?

— Azt mondta: *Yest is* eljövök ... Persze, ki-dobtam.

REGÉNY.

A verebek.

(40)

— REGÉNY. —

Írta: KABOS EDE.

Felbontotta a levelet. De mégis csak a gróf írt neki.

„Poéta uram, írta gróf Daneczky György, önnek le kell hozzám rándulnia. Ezek a bolond danekaiak a fejükbe vették, hogy maga lesz a képviselőjük és amilyen bölcs náció, már valahogy meg is tudták velem értetni, hogy a legközelebbi választáson megbuktatnak. Ördög vigye a mandátumukat, ugy se vettem sok hasznát. Nem fogok sírni utána. De mégis csak bosszant, hogy magát játszószák ki tromfának ellenem. Mert az meg az én bolondságom, hogy nem akarok haragudni magára. Miért? Majd megmondom valamikor, ha ugyan megmondom. Érje be annyival, hogy nem akarok magára haragudni. Inkább tudni szeretném, van-e sok kedve a mandátumot levenni a nyakamról? Látogasson meg. Ha nincs ellene kifogása, néhány napot elvadászgatunk. Hiszen csak illik legalább ismernem, ha lemondok a kedveért! És akkor megtudom, elmenjek-e Afrikába, oroszánokra vadászni? Mert úgy eszeltem ki, hogy az az afrikai ut éppen jó ok lesz egy levélkére, amiben megkérném a képviselőház elnökét, hogy intézkedjék Danekán új választás iránt. Én megyek Afrikába. S akkor maga mégis csak tölem kappja a mandátumot, nem Danekától. Hát csak jöjjön le, poéta uram.

Gróf Daneczky György.

U. i. Ez a harmadik levelem. Talán ez megtalálja. Mit szól hozzá, hogy háromszor is írok az ellenfelemnek? De, vigye a macska, azt hiszem, szeretni akarom magát.

Szaplonczaynak egy kicsit fejébe szállott a vér. Kiszólt a kocsisnak:

— Hajtson az Akadémiához! A hajjálomáshoz!

Most már nem volt türelme a városban. Vitte a levelet a szigetre. Van ott valaki, akit ez a furcsa meghívó talán érdekel egy kicsit.

V.

Az alsó sziget körül úgy tetszett neki, mintha a városba siető hajó fedélzetén egy ismerős párt látna. Fehér napernyő alatt amolyan keskeny vállú ember suttogott valami leánynak. Mintha Korniss Géza lett volna és Angéla.

És akkor Szaplonczay felugrott a helyéről. Ösztökélni szeretne volna a hajót, hogy siessen egy kicsit, csak mentül messzebbre a helytől is, ahol megint Angéla kellett gondolnia. De a gondolatok már elkapták és úgy elhemzsegték az agyában, mint eső előtt a hangyák. Érezte, hogy bizserkél a fejében és már megint uralkodni kezd rajta a régi láz. Minden erejéből Liza asszonyra akart gondolni, a Daneczky levélét is újból elővette, hogy talán az ki tudja ragadni a kínzó gondolatokból, de mint zsarátnok alól a szikrák, egyre tüzebben pattogtak ki agyából a kérdések. Angéla volt-e? És a szigeten volt? Talán őt akarta meglátogatni és nem találta? Miért jött? Hogy lássa, vagy hogy mondjon valamit? De mit? Hátha már az esküvőre akarta meghívni, hiszen a vőlegényével jött? Olyan késő volna már? De nem vagyunk-e már augusztusban? És ha Korniss már letette a tanári vizsgát vagy ha leteszi holnap, nem viszi-e mindjárt oltár elé Angélat? Olyan türelmetlen az a fiu, talán a násznagyért sietett ki a szigetre?

Gyöngye szél tarajozta a Dunát. Szikrázott a folyam a zuhogó napfényben.

Szaplonczay úgy érezte, hogy verejték ül a homlokára.

— Nem szeretnék ott lenni az esküvőjükön. Minden kábultságán keresztül törtéte magát ez

a babonás sóhaj. Mert ebben a pillanatban már úgy rémlett neki, mintha ott állna az oltár előtt és látna, ahogy Angéla — fehér orgonavirággal a hajában — örök hűséget esküdik az ő urának. A szép feje szinte átlátszó, amilyen halovány, réveteg szeme a templom kőarabeszkjein kalandoz és a fehér selyemruha majdnem hallhatóan suhog, ahogy a fiatal test reszket benne. A pap mormol valamit, Korniss pedig remegő mosolyal keresi a menyasszony pillantását. Hátul valahol mozog és fészkelődik a násznép. Talán Wéber bácsi és az ő élete párja. Aztán a thurzói asztalos, aki feljött a fia esküvőjére. És a szinitanoda. Meg a bérkaszárnya eselődésége. Hiszen csak kiöltözöknek erre a napra, mikor a házmasterék Angéla esküszik. Mind mozog, köhécsel, izgatott és Angéla feje meghajlik, mintha onnan messziről, a jövő hosszú esarnokából éppen szemébe tűzne valami vakító fényesség. Nem tudja nézni. S egyszer mégis föl kell vetnie a tekintetét. Mikor a pap kérdéssel fordul hozzá. Olyan különös, izgató, fájdalmas pere. Angéla felriad, megemeli a fejét s míg a pap szavai hangzanak, azok a szép szemek végigsuhannak a templom népén. Mintha selyemmel vonták volna be hirtelen ezt a furcsa társaságot. És aztán Angéla szeme megpihen egy pillanatra Szaplonczay Ádámon. De micsoda hosszú pillanat! És micsoda fájdalmas szem!

Szaplonczay égő szemekkel kereste a hajóhidat. Hát sonasem érkezik már célhoz ez a hajó!

Lekuporodott a fedélzet padjára és behunyta a szemét. A látomásból már csak az a hosszú, fájdalmas tekintet maradt meg és Szaplonczaynak úgy tetszett, hogy ezt csakugyan érezte valamikor. A lelket égette akkor és nem fog meghalni sohasem. Az a tekintet, amely némán kérte tanácsát vagy talán nem is volt tekintet, hanem segélykiáltás. Mert egy vergődő lélek kiáltott vele ő hozzá: „Mert meg, foglalj le magadnak, hiszen én nem tudom, mit csináljak!”

(Folytatása következik.)

Bécsi bankkegyesület 135.—, Villamos részvény 147.—, 80%-os magyar aranykölcsön 82.40, 4²⁰/100-os ezüstjárdék 98.70, 4% magyar aranyjárdék 97.85, Osztrák hitelrészvény 231.—, Osztrák-magyar államvasút 142.50, Északny. vasút —, Bécsi váltóár 169.30, Párisi váltóár 810.—, Unionbank —, Alpesi bányarészvény 263.—, Az irányzat szilárd.

Páris, november 3. (Zárj.) 3% francia járdék 100.30, Olasz járdék 93.05, Osztrák-magyar államvasút 718.—, Francia törleszt. járdék 93.70, 4% magyar aranyjárdék 99.75, Török dohányrészvény 299.—, Osztrák Landerbank —, 3¹/₂% francia járdék 101.77, Osztrák földhitelezési részvény —, Déli vasút 175.—, 4% osztrák aranyjárdék 97.75, Otomanbank 554.—, Párisi bankrészvény 1084.—, Alpesi bánya részvény —, Az irányzat tartott.

Budapest-kőbányai sertéskereskedelmi csarnok jelentése.

November 3. A sertésüzlet irányzata csendes.

A) *Hízott sertések ára:* I. A) Magyar elsőrendű: Öreg nehez (páronként 400 kilogramm felüli súlyban) — krajcár. Öreg közép (páronként 300-340 kilogramm terjedő súlyban) — krajcár. Fialat nehez (páronként 320 kilogramm felüli súlyban) 41-41¹/₂ krajcár. Fialat közép (páronként 251-320 kilogramm terjedő súlyban) 42-42¹/₂ krajcár. Fialat könnyű (páronként 250 kilogramm terjedő súlyban) 43-43¹/₂ krajcár. II. Magyar másodikrendű: Nehez (páronként 280 kilogramm felüli súlyban) — krajcár. Közép (páronként 220-280 kilogramm súlyban) — krajcár. Könnyű (páronként 220 kilogramm terjedő súlyban) — krajcár. III. Romániai: Nehez (páronként 320 kilo-

gramm felüli súlyban) — krajcár. — Közép (páronként 250-320 kilogramm terjedő súlyban) — krajcár. — Könnyű (páronként 250 kilogramm terjedő súlyban) — krajcár. — IV. Romániai eredeti (Stahl). Nehez (páronként 240 kilogramm terjedő súlyban) — krajcár. — Könnyű (páronként 250 kilogramm terjedő súlyban) — krajcár. V. Szerbiai: Nehez (páronként 260 kilogramm felüli súlyban) 41¹/₂-42 krajcár. — Közép (páronként 240-260 kilogramm terjedő súlyban) 42-42¹/₂ krajcár. Könnyű (páronként 240 kilogramm terjedő súlyban) 40-42¹/₂ krajcár.

Sertésállomány: 1899. nov. hó 1. napján volt készlet 36.175 darab, 1899. november hó 2. napján felhajtott 538 darab, 1899. évi november 2. napján elszállított 856 darab, 1899. november hó 3. napjára maradt készletben 35.857 darab.

Időjelzés.

— A m. kir. országos meteorologiai intézet jelentése. —

Budapest, november 3.

Európa északnyugati részét moly depresszió érintik, melyek ott viharos, esős időt okoznak. Eösket jelentenek különben még Franciaországból is. Ezzel szemben Európa délkeleti felén, a maximum hatása alatt, az idő többnyire derült és száraz. A hőmérséklet Európaszerte normális. Hazánkban ma reggel nyugaton az ég felhős lett, egyebekben az időjárás viszonyok nem változtak. Kihűlés. Enyhe idő várható, legfeljebb az ország északi és nyugati részén némi esővel.

Viz állás.

	nov. 2.	nov. 3.	nov. 2.	nov. 3.
Inn Duna	Schleding 0.68 0.67	Tisza	M.-Sárvíz 0.31 0.28	
„	„ 1.51 1.51	„	„ 0.98 0.98	
„	„ 1.15 1.18	„	„ 0.— 0.—	
„	„ 1.14 1.16	„	„ 0.18 0.18	
„	„ 1.55 1.54	„	„ 0.20 0.20	
„	„ 1.44 1.58	„	„ 0.19 0.19	
„	„ 1.18 1.14	„	„ 0.11 0.11	
„	„ 0.58 0.61	„	„ 0.28 0.29	
„	„ 0.70 0.70	„	„ 0.15 0.12	
„	„ 0.66 2.10	„	„ 1.43 1.35	
„	„ 1.45 1.37	„	„ 0.34 0.30	
„	„ 1.89 0.89	„	„ 0.36 0.30	
„	„ 2.50 2.59	„	„ 1.35 1.31	
„	„ 0.44 0.40	„	„ 1.70 1.70	
„	„ 0.33 0.84	„	„ 0.48 0.48	
„	„ 0.54 0.54	„	„ 0.46 0.46	
„	„ 0.49 0.40	„	„ 0.— 0.—	
„	„ 0.50 0.19	„	„ 0.— 0.—	
„	„ 1.55 1.82	„	„ 0.— 0.—	
„	„ 0.55 0.55	„	„ 0.01 0.01	
„	„ 0.48 0.—	„	„ 0.18 0.16	
„	„ 0.11 0.—	„	„ 0.14 0.14	
„	„ 0.32 1.80	„	„ 0.48 0.48	
„	„ 0.40 0.40	„	„ 0.16 0.06	
„	„ 0.44 0.40	„	„ 0.24 0.25	
„	„ 0.19 0.01	„	„ 0.13 0.11	
„	„ 0.32 0.32	„	„ 0.24 0.24	
„	„ 0.19 0.21	„	„ 1.24 1.25	
„	„ 0.74 0.70	„	„ 0.18 0.12	
„	„ 0.— 0.—	„	„ 0.68 0.66	
„	„ 0.52 0.52	„	„ 0.50 0.55	
„	„ 0.— 0.—	„	„ 0.52 0.48	
„	„ 0.— 0.—	„	„ 0.29 0.29	

Olcsóbb mint bármely hatóságilag engedélyezett végeladás szőnyegek, függönyök, ágy- és asztalterítők

Juta futószőnyeg méterenkint 18 krajcártól feljebb

Malilla	75
Hollandi (szőnyeg)	80
Cocous	1.10
Tapistry	1.10
Brüsseli	1.10
Nyírott (Velour)	1.80
Valódi terjedő szőnyegek	1.80

Szalón és asztali szőnyegek remek mintákban:

130/120	Tapistry	6.—
135/200	Nyírott	8.50, 10.—, 12.—
240/175	Brüsseli	8.50
240/175	Tapistry	10.—, 12.—
240/170	Nyírott	12.50, 14.50
200/300	Brüsseli	11.—
	Tapistry	16.—
	Nyírott	17.—, 22.—
370/270	Tapistry	22.—
340/270	Nyírott olgan	22.—

STERN és STEINER

IV., Károly-körút 20. (Dob-utcával szemben.)

Vidéki megrendelésre különös figyelem fordítatik, szolid és megbízható cég.

Diszes női ing

schiffonból 1 frt 20 kr.

Divatós fátyol minden színben 12 kr.

Böhm Ármin

vászon- és divatáru-háza

Angol bőrkeztű női 69. nri 65 kr.

Budapest,

fehérnemű- és csecsemőkelengye-áruház

VI., Városház-tér 9. sz.

CSOMAGOLÁS INGYEN.

Teljes csecsemőkelengye

kizárólag saját varrodában készült

15 forint

1 drb diszes hosszú párna himzéssel

1. egyszerűbb
2. szögletes csecsemő ing
3. sima csecsemő ing
1. keresztelőkészlet közimunka
2. csinos piké paplan
3. I-a patent ujjas
3. II-a patent ujjas
2. borsolt fejkötő
3. előke fehér, színes
3. selyemszalag kokárda
2. gumi-betét
2. színes szőrtűjű flanel
2. vászon gőngyszalag (fasni)
12. vászon pelenka

42 darab összesen 15 frt.

EGYETEMES REGÉNYTÁR

a legkiválóbb hazai és külföldi regények gyűjteménye. Egy-egy kötet ára esinos vászonkötésben 50 kr. Jegyzéke az Egyetem-es Regénytár eddig megjelent kötetekének.

Letneff. Anjuta Orosz regény — 1.—

Lindau. Jung Helén. — 50

Elbeszélés — 50

Linda u. Lázban — 50

Margitay. Megölt lelkem — 50

Merednes. Noémi — 50

Mikszáth. A lohinai. — 50

Elbeszélés — 50

Mikszáth. A fészek regénye — 50

Mikszáth. „Almanach” 1888., 1889., 1890., 1891., 1892., 1893., 1894., 1895., 1896., 1897., 1898., 1899-re 1.—

Moeller O. M. Az arany — 50

Mudrony S. Idemé leánya — 1.—

Megrendelhető a „Budapesti Napló” kiadóhivatalában,

József-körút 18. sz. 2 frt terjedő megrendelés csak az összeg előleges beküldése ellenében teljesíthető.

Vergyógyászat.

Uj gyógymód!

Napról-napra legjobb elismerések és eiterjedések örvend!

Még a legsúlyosabb régi betegségek is meggyógyíthatók

Dr. Kovács J.

egyet. orvost. hámpatia rendelő-intézetében

Budapest,

V. ker., Váci-körút 18.

az általa feltalált uj gyógymód által.

A hámpatia-vergyógyászat fölülmulthatatlan gyógyhatásának bizonyult asthma, szív- és gyomorbetegségeknél, sápkórúgnak, közhvény és hólyagbetegségeknél, súlyos ideggyógy (migräne, álmatlanság, szédülés, hysteria és neurasthenia), makacs vér- és bőrbetegségeknél.

Egyetlen és legbiztosabb védelem: szélhűtés, kezűddő vakág és elmezavar ellen. Meghívásra beteget látogat (vidéken is).

Rendelés: 9-1-ig és 3-7-ig.

Dijazott levélre válaszol.

NINCS TOBBÉ POR.

A Dustless Floor Dressing Co. New-York

Hygieai pormentesítő Vállalat, elvállal irodák és üzleti-helyiségek, kávéházak, vendéglők pormentesítését

jótállással, az egyedül valódi amerikai Dustless porfűlével.

1 liter (10 □-méterre elegendő) valódi amerikai Dustless ára 1 frt 50 kr. — 1 beeresztő számszám 65 kr. — 1 seprű (e célra külön) 1 frt 20 kr.

DITRICHSTEIN MÓR

TELEFON 14-59. VII. ker. Nyár-utca 34. sz. TELEFON 14-59.

Óvakodjunk az utáztatoktól!

Éppen most jelent meg!

Vig

történetek.

Irtá

Murai Károly.

Ára 1 frt 50 kr.

Megrendelhető: a BUDAPESTI NAPLÓ kiadóhivatalában, Budapest, József-körút 18. szám.

Köhögés és rekedtség

ellen pártán szor a rendkívül kellemes ízű és teljesen ártalmatlan szorokból, u. m.: hársfavrág, hársfaméz és cukorból készült

Hársfaméz-cukorkák,

1 doboz 25 kr. — 4 doboz bérmeniva 1 forint. Törvényesen védve.

Kapható a gyógyszerárúházban:

FŐRÁKTAR:

KRIEGNER K. gyógyszerárúháza,

Budapest, IX., Üllői-ut 65.

Radicalis gyógyulást nyújt Ideg- és nemi betegségek ellen

Dr. Mitzger-féle intézet

mintaszerű gyógytermeiben alkalmazott korszakalkotó „Kataphoresis gyógymód”.

Tapasztalt gyors és biztos eredmények folytán honorarium teljes gyógyulás után is fizethető.

HYDRO-ELEKTROTHERAPIAI INTÉZET NYITVA

Budapest,

VI. ker., Teréz-körút 44. I. emelet

d. e. 9-1-ig, d. u. 2-7-ig.

Levelekre díjmentesen válaszolunk. Prospectus franko.

Alakult 1856. Alakult 1856.

KÜHNÉ E.

gazdasági gépgyára, MOSONBAN.

A beálló téli időnyre ajánlja legjobb rendszerű és leggondosabb kivitelű: szecs kavágóit, répavágóit, daráló gépeit, eredeti

angol „RAPID“ daralók

erőhajtásra,
kukorica - morzselóit, takarmányfülesztőit.

A cég ajánlkozik
teljes takarmány-
kamra berendezések
tervezésére és eszközözésére.

Főraktár:
Budapest, VI. ker., Váci-körút 57/a.
Részletes árjegyzékek rendelkezésre állanak.

Szigeti Lajos

szíjgyártó, nyerges és bőröndös.

Cs. és kir. udv. szállító. — Ó fensége József főherceg és Coburg herceg udv. szállítója.

Budapest, VIII., Múzeum-körút 10.

Tulajdonosi árúkézelés és helyszűke miatt leszállított árakon adom el raktáron lévő kéz árúmat. Raktáron van jelenleg 200 lóra való különféle, szebbnél szebb 10- és kecsi-szerszám ezüst-, nikkell- és sárgaréz-vevőkre, 100 lóra való civil és 100 lóra való tisztai előírások nyergeszer, különféle angol- és belgái gyártmányú pokrócok, lábtők, istálló szőrelékek, ostorok, lovaglóesszék és botok. Nagy választék a legjobb minőségű utazó-bőröndök, táskák és neccsarekben, minden izlésnek és árak megfelelőleg, 10- és szer-számszállító-eszközök. Az üzletomból kiadott árak jó-áratért kezeskedem, miután minden áru személyes felügyelet alatt készül. Tartalékos tiszturaknak nyergeszer-eket különösen is adok. Képes katonai és civil árjegyzéket bér-mentve küldök.

LINOLEUM egész

helyiségek padlózására,
Linoleum-szőnyeg,
Linoleum-futó

Szőnyeg-raktár:
MILDNER H.
Budapest, IV., Váci-utca 3.

LINOLEUM

az egészségügyileg legjobbnak elis-
mert, legolcsóbb és legtartósabb padló-
fedés, pormentes, neszfogó, ruganyos, hasa-
dékmentes és tartósabb, mint bármely más padlózat.

Sneidig egyenruhákat

készít

BLUM SÁNDOR

Budapest,
Váci-utca 12. szám.

Magyar Könyvtár.

Szerkesztő: RADÓ ANTAL. Kiadja: Lampel R. (Wodianer F. és Pál.)

Az októberi füzetek a következők:

129. Kóbor Tamás. Elbeszélések. E füzetben az újabb magyar elbeszélő irodalom egyik legna- gyobb tehetsége néhány megkapó erejű képben festi a fővárosi élet apró drámaát.
130. Kazinczy Ferenc levelei. Személyvények. Köz- zéteszi Váczy János. E leveleknek mint irodalom- történeti forrásműveknek elsőrangú a fontossá- guk. Kazinczy korának ismeretéhez nélkülöz- hetetlenek.
131. Moeller Ottó. Az aranycsináló. Dán regény. Ford. Szerdahelyi Sándor. I. rész.
132. Ugyanaz. II. rész. Egyike az utolsó évek leg- szenzációsabb regényeinek. Geniális módon tűn- teti föl, mi következnekből abból, ha az aranycsi- nálás régi ábrándja valóra válnék.
133. Angyal Dávid. Bethlen Gábor Élete. Számos képpel. A nagy erdélyi fejedelem küzdelmeit Angyal Dávid e kitűnő monográfiájáépp oly ki- merítően és alaposan, mint színesen és elevenen rajzolja.

Egy-egy füzet ára 15 kr.

Minden füzet egyenkint kapható.
Teljes jegyzéket ingyen küld a kiadóhivatal.
Megrendelhetők:
a Budapesti Napló kiadóhivatalában,
Budapest, József-körút 9. szám.

Börszéki- és butorbörsaj- tolás

BUDAPEST,
KENDI A. IV., Karoly-ú. 2.
(az orvágól. iskola-épületben.)
(az orvágól. iskola-épületben.)
Nagy raktár valódi börszéki-
és karosszékben, jóval olcsó-
bb árban, mint eddig.
Ezszállított rakásokok ára-
lakitása börszéki- és ocsó-
árakban.
Videki megrendelések gyors
és pontos eszközözése.

PALAIS ROYAL

Orlay Sándor perzsa császári, spanyol királyi udvari szállító

Budapest, 8. szám Koronaherceg-utca 8. szám.

Gyémántutáztat, ékszer, párisi legyezők, nászajándékok, bronce, china
ezüstárak és diszmutárak

gyári áron.

Vásároljon HECHT BANKHÁZ-nál osztálysorsjegyet!

Miért?

1. Mivel Hecht Bankház iparkodik ügyfeleit pontosan és kulánisan kiszolgálni.
2. Hecht Bankház a nyereseményeket egy millió koro-
náiig azonnal kifizeti.
3. A szerencse sem feledkezik meg Hecht Bankházzól;
eddig a 600.000 koronás díjon kívül 80.000, 70.000, 60.000 stb.
nyereseményeket nyertek ügyfelei.

HECHT BANKHÁZ minden egyes vevője az
üzleti könyvben egy külön lapot kap, a
hová a teljesített fizetései, valamint az
adott utasítások fellelnek jegyezve és
eg által eleje vétetik minden félreértés-
nek és zavarnak.

Huzás már november 16. és 17-én.

Cim:
HECHT Bankház
Budapest, Ferenciek-tere 6. sz.

<p>A sorsjegyek árak:</p> <p>Egész 6.— Fél 3.— Negyed 1.50 Nyolcad 0.75</p>	<p>Legelőszörűbb a meg- rendelést a postautóvá- ny szelvényre írn. Kül- dünk kívánatra után- vét mellett is sorsje- gyeket, azonban a pos- taköltség több.</p> <p>Pontos és olvasható címet kérünk.</p>
--	---

Az osztálysors-
jegyeket ismer-
tető füzetek
bármilyen in-
gyen és bér-
mentve meg-
kötjük.

GUMMI

és hálhályg tucatonként 3. 4. 5.—
10 frtig. Capote americaine (rövid)
1—6 frtig tucatonként. Női külön-
legességek 1.80—2 frtig darabja.

Női övszivacsok tucatra 2—8 frtig. Mintagyűjtemény
urak számára (25 drb) 5 forint.

Rendelvények rögtön és tiltakozás mellett eszközözölnek.

Rothauser M. Ignác és fia

Budapest, Király-utca 6 N. sz.

Titkos betegségek

gyógyítására e specialista legjobban ajánlható számos
és szerelt gazdag kórházi tapasztalatai alapján.

Dr. FABINYI J.

v. kórházi orvos, specialista

gyógyít legrovidebb idő alatt biztos sikerrel férfiaknál
és nőknél: heggyesöltyű, hólyagbajokat, búa-
kóros sebeket, syphilit, ennek következményeit,
makkas borbajokat és az önfertőzésből száma-
lóg betegségeket.

Meglepő az eredmény férfi gyengeségnél (Impo-
tentia) ugy fiatal, mint öregben egyenként.

Biztos siker folyjan a honorárium utólag is fizethető.
Levelekre díjazatlan válasz; kívánatra gyógyszerék.

Lakas: Budapest, Erzsébet-körút 12. sz.,
(Dobány-utca sarok, I. emelet).

Bejárt a lépcsőn. Külön váróteremek.
Rendelés délelőtt 9—3-ig, este 6—8-ig.

Titkos betegségek ellen

25 évi, részben katonarozsai (a bécsi és buda-
pesti katonakórházakban), részben magánorvos
tapasztalatai után legmelegebben ajánlható

DR. KAJDAGSY,

v. cs. és k. ezredorvos.

Electrotherapiai, rendelő intézete

Budapest, Váci-körút 4. sz. I. em.

A legelhanyagoltabb húgyveszfolyásokat, bujakó-
ros sebeket, syphilit, az önfertőzötés utóbjait

Elgyengült férfierőt

az orvosi világ által legújabbban olyannyira fel-
karolt és hatásában patatlan sikerű

Electro-Massage vagy Psychrophor

által, magömléseket, nőknél fehérfolyást befees-
kendezés nélkül, a legmakacsabb bőrbetegsége-
ket, valamint ifjúkori bűnök következtében be-
állott ideg és ennek utókövetkezményeképp létre-
jött hágerinébajokat gyógyít a legújabb gyógy-
mód szerint alaposan és biztos, állandó sikerrel.

Rendel: délelőtt 9 órától 4 óráig; este 7—8 óráig.
Nőknék ugy mint férfiaknak külön be és kijárat.
Külön váróteremek.

Levelekre díjazatlanul azonnal válaszoltatik; es-
leg gyógyszerokról is gondoskodva lesz.

Tisztelt vevőim!

Üzletem 24 évi főnállása óta mindig fő-törekvésem volt a nagyszámu t. vevőimnek jó, tartós, új és divatos árukkal jutányos árak mellett szolgálni, mi nekem különösen azon körülmények által lehetséges, hogy egy a bevásárlásomat, mint az eladást készpénzfizetés mellett eszközölöm; **nem hitelek és nem adok részletfizetésekre!**

A tisztelt vevőim pártfogása és az ezáltal nagy forgalom nem juttatnak még azon helyzetbe, hogy én is a most oly általánossá vált végeladásokhoz fogjak, így bátor vagyok ez alkalommal új cikkekből álló raktáramat

uri-, női divat és fehérneműekből a legmérsékeltőbb szabott árak mellett t. vevőim becses figyelmébe ajánlani. — Minden cikket az ár láthatóan ki van tűzve, alku és engedmény kizárva.

Kitünő tisztelettel

LUSTIG EDE

Kerepesi-ut 2. sz.

Telefon 55-83.

Alapított 1863.

Band Vilmos és fia

liszt-, fűszer- és magkereskedése
Budapest, VII., Kerepesi-ut 50. sz.
ajánlják

finom zöld kávé

kilója frt 1.—, 1.40. 1.60. — 4 1/2 ko. postacsomag frt 4.70, 6.50, 7.40.
pörkölt kávé kilja frt 1.20, 1.40, 1.60.

finom orosz és kínai tea

3 fttől 9 fttig klgért.
Pontos és jó kiszolgálásért cégünk jó hírneve kezkesedik.

Előleges jelentés.

Van szerencsém a n. é. közönség szives tudomására adni, hogy Kerepesi-ut 58. sz. alatti

Metropole-szállodám

vendéglőjét és kávéházát saját kezelésembe vettem s vezetésével
LIPNIK J. A.

az Országos Kaszinó vendéglőjének volt társ-tulajdonosát és a gróf Esterházy-féle balaton-füredi szálloda jelenlegi bérletjét bízom meg.
A Metropole vendéglőjében szombat, e hó 11-től kezdve állandóan a kitünő

Pilzeni sör

(Urquell)

kerül kímérésre. — A helyiségeket egészen újonnan rendeztem be, úgy, hogy azok a főváros egyik látványosságát képezik és gondoskodtam, hogy kitünő ételek és tiszta italok pontos kiszolgálása által a t. vendégek minden igényő teljes kielégítést találjon. — Kiváló tisztelettel

Petánovits József,

a Metropole-szálloda és Pilzeni szőlőszarok (Thonet-udvar) tulajdonosa.

BUTOR részletfizetésre!

Állami és városi tisztviselők, katonatisztek, egyháziak, valamint más hitelképes egyének kedvező részletfizetések mellett kapnak szállár gyártmányú asztalos- és kárpított butorokat.

Dósa Kálmán Bpest, Erzsébet-tér 18. sz.

Sas-utca sarok, I. em.

Az egyeztetést 25 kr. levéljeggyel beküldés ellen bérmentve küldi fent cég B. osztálya. 6107

Jó könyvek

mélyen leiszállított áron:

- Babos közhasznú magyarázó szótár kötet (2 frt) — 1.50
  - Benedek Elek. A sziv könyve (1.80) — 1.20
  - Betyárlendák, az alföldi rablóvilágtörténetek I.—Karczag Vilmos. Lemondás, regény (1.20) 60 kr., kötet (2 frt) — 1.—
  - Kossuthy Géza, nevezetesebb bünesetek I., II., III., IV. egybekötve (4.80) — 2.—
  - Mihályi Imre. Franciaország alatt. Elmények és kalandok az Aquatoron (2 frt) 1.—, ugyanez kötet (3 frt) — 1.50
  - Mokányi Berci viselt dolgai (2 frt) 1.—, ugyanez kötet (2.50) — 1.40
  - Mörger Henry, Bohémvilág (1 frt) 50 kr., kötet (1.50) — .80
  - Sztanoj Miklós, Karam, boljaiték (2 frt) 1.—, kötet (3 frt) — 1.50
  - Tóvölgyi Titusz. Van-e más világ? (A szellemek országából) (1.50) 1.—, ugyanez kötet (2 frt) — 1.40
  - Zola Emil, Pascal orvos, regény (1.60) 80 kr., kötet (2 frt) — 1.20
  - (A bekerített árak a volt bolti árakat jelölik.)
- Megrendelhetők a „Budapesti Napló” kiadóhivatalában József-körút 18.

Páratlan szerdák.

Irta Szomaházy István.
Ára 1 frt 50 kr.
Vidékre postai bérmentes küldésel 1 frt 60 kr., ha ez összegelőre küldetik be. Kapható a „BUDAPESTI NAPLÓ” kiadóhivatalában.

Üzlethelyiség-változtatás.

Van szerencsém a n. é. közönségnek becses tudomására hozni, hogy a tizenegy éve az Egyetem-téren fennállott **szíjgyártó- és nyerges üzletemet** az építkezés befejeztével ugyanoda, a nmét, **Andrássy Géza gróf** ur újonnan épült palotájába **IV. kerület, Egyetem-térre** az Egyetemmel szemben visszahelyeztem és minden e szakba vágó cikkekkal és munkákkal a legnagyobb választékban mérsékelt árrakkal berendeztem.
Szives pártfogását kérve maradtam kiváló tisztelettel
Melkó Bertalan.

„Reuma-szesz”

orvosi tekintélyek által kit. ell. külszer. Bámulatos gyors és biztos hatású, a test bármilyen részében, u. m. reuma, esz, ischias, köszvény, szagartás, szurdás, nyílalás stb. ellen. Fog- és fejtájiást 3 perc alatt megszüntet. 1 üveg ára 1 korona, erősebb üveg ára 2 korona 40 fillér. Kapható a főváros és vidék összes gyógyszállatában, egyeztetőn a készítő

Widder Gyula gyógyszerész

S.-A.-Ujhely.
Főraktár: Török József gyógyszer. urnál Budapest, Király-utca 12. sz. és dr. Egger-féle gyógyszerár a „Nádor”-hoz.

Polgár Sándor
BUDAPEST, VII., Erzsébet-körút 50. sz.
Ajánlja dusen felszerelt rak társasját gyártmányú orvos- sebészeti és betegápolási tárgyakban.
Saját találmányu, m. k. szabadalmaz. Polgár-féle **sérvkötő**, háskötő, görccsér elleni gummiharisnya, orthopaediai készülékek, műlábak s kezek stb.
Valódi francia különlegességek F. Bergerand filis párisi gyárától.

Dupla villanydetejeckereszt vagy csillag.

86867. sz. nem. bir. szab. gyógyít és fölvidit kezesség mellett! Csuz, reumatizmus, asztma, álmatlanság, fülzugas, nagyothallás, deppesség, étvágyhiány, sánpkor, fogfájás, migrén, impotencia, fejtájiást, epilepszia, valamint minden idegbaj esetében. Az a páciens, aki készülékemtől 45 nap alatt nem gyógyul meg, azonnal visszakapja pénzét.
A kis készülék 2 frt. A nagy készülék 3 frt.
Könnyebb betegségeknél használható, nehezebb betegségeknél használandó.
Szétküldés utánvétellel vagy előleges ártérítéssel.
Müller Albert, Budapest, V. Kálmán-utca 19/V.

KESSLER-féle Magda-hajkenőcs
dermatologiai terapeutikus alapon nyugvó összetételű, nöl fogva az elismert legjobb szer.
korpa ellen, ugyisintén hajkihullás ellen.
Magda-hajkenőcs több év óta kipróbált, teljesen ártalmatlan, a hajnövekedést előmozdítja és a hirtelen eszsző a széken előforduló hajbetegségeket ellen, még gyermekeknek is, használatra legjobban ajánlható. Fő szétküldési raktár: Kessler Rezsőnél, gyógyszerár a „Még-változó” Gyertyános, (Törökfalvárján). — Egy tégely ára 3 korona. — Raktár a következő gyógyszertárakban: Budapest: Török József, Király-utca 12. és dr. Egger Leo a Nádorhoz, Váci-körút.

Finom Rum, Törköly, Szilvórium, Ecet és finom Likörök

bárki által hideg uton, minden készülék nélkül, kitünő minőségben, még a legkisebb mennyiségben is előállítható híres kivonataimmal.
Készletli könyv és arlap ingyen.
Watterich A. BUDAPEST, Dohány-utca 5.
10 arany érem. Alapított 1869.
Az első üzlet e szakmában Magyarországon.
Cikkek a borkezeléshez. — Minden borbetegség elleni szerek. — Sörmérőkészületek lég- vagy szensav nyugással. — A világnak legjobb sörszárvitvul.

BIHARI EDE

főelárusító
ajánl I. osztályu sorsjegyeket:
1 sorsjegy frt 6.—
1 sorsjegy frt 3.—
1 sorsjegy frt 1.50
1 sorsjegy frt —.75

Bihari Ede

A húzás már november 16. és 17-én történik, kérem, sziveskedjék rendelését minél előbb hozzám beküldeni.

Bihari Ede

eddig nyereményekért több mint 2,000,000 koronát fizetett ki.

Bihari Ede

m. év április 6-án fizette ki a 600.000 koronás jutalomdíjat.

Bihari Ede

fizette ki f. év július hó 13-án a 80.000 koronás főnyereményt.

Bihari Ede

fizette ki m. év március 22-én a 60.000 koronás főnyereményt.

Bihari Ede

szétküld sorsjegyeket utánvét mellett vagy a pénz előleges beküldése ellenében.

Bihari Ede

a vidéki megrendeléseket Granátos-utca 14. sz. alatti irodájába címezni kéri.

Bihari Ede

üzlethelyisége a helybeni vevők részére Károly-körút 28. (Károlykaszárnya) sz. a. van.

Bihari Ede

a húzási jegyzéket azonnal a húzás után küldi, akár helyben, akár vidékre.

Bihari Ede

a nyereményeket pontosan fizeti ki. Szerencseszámok kaphatók!

BIHARI EDE

főelárusító.
Üzlethelyiség:
Károly-körút 28. (Károlykaszárnya) a Károly-utca közelében.
Iroda: IV., Granátos-utca 14.

